

SLOVENSKI

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati: do 30 peti á 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati peti vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišтво: Knjižnica alica štev. 5, prtiličje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knjižnica alica št. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poština plačana v gotovini.

Blagostanje in napredek

Med Slovenci se je v zadnjih desetletjih uveljavil dvojni nazor, kakor da sta blagostanje in napredek zavisna od vere in morale ali od delovanja strank. V prvem pogledu se je angažirala SLS. Med podeželskim ljudstvom pa tudi med dijaštvom je razširjala nauk, kakor da sta vera in moralna temelj vsega napredka in blagostanja, dasi ti dve stvari v bistvu ne posegata v tiste gospodarske in socialne institucije, ki pravzaprav ustvarjajo blagostanje in napredek. Kaj pomaga govoriti o veri in morali, če pa pri tem pozabiš na hranilnice in posojilnice, na zadruge, na kmetijski pouk, na probujo varčevalnosti, socialne skrbnosti, na hitrijsko propagando, sploh na vse tiste zdravstvene naprave, ki omogočajo zdravemu in pametnemu poedincu, da si v življenjski borbi osvoji samostojnost!

Tudi med dijaštvom je SLS predvsem forsirala take notranje momente, mesto da bi bila pokazala na metode angleškega, nemškega in ameriškega naroda, na tamošnje brezmejno konkurenco pridnosti, varčnosti in skrb za zdravstveno in socialno dobrobit tako poedincev, kakor družin in višjih socialnih skupin.

Druga napaka, ki se je udomačila v slovenski javnosti je ta, da se blagostanje in napredek pričakuje izključno od stranke. Stranka res lahko pomaga stanovanju pri raznih prilikah, predvsem pri zakonodaji. Znižanje dajuzin, zaščita industrije, nosnečevanje obrti, ustvarjanje novih kulturnih institucij itd. so brez dvoma stvari, ki omogočajo gospodarsko blagostanje in pospešujejo napredek. Toda skupnost radi poleg teh upravnih in zakonodajnih činov še drugih gibal napredka.

Ta druga gibal napredka in gospodarskega blagostanja na se tičejo poedincev in v njegovi volji do napredka, do uspeha, do sreče. Vzemimo konkretno vprašanje varčnosti, ki je tesno zvezano s hranilnicami in preko teh hranilnic z ustvarjanjem pristoje nacionalnega kapitala v velikih bankah in preko teh bank z ustvarjanjem industrije in obrti no celi državi! Kakšen povdigi bi dobilo naše gospodarstvo, vsa naša kultura, če bi uspeli s primerno promaganjo varčnosti in varčevanja potrošiti in načrtovati hranilne vloške v slovenskih gospodarskih zavodih. Kakšno socialno izboljšanje tako poedincev, kakor družbe, bi se zrcalilo v takem 300 do 400 % povišanju hranilni vlog in s tem v tako povečanem varčevalnem čutu! Danes ko govorimo vsak dan o socialnem vprašanju, pa skoro na vsak korak pozabimo na to ne-nadkriljivo gibal socialnega napredka.

Koliko ljudi je med temi, ki bi n. pr. racionalno živeli, odklanjali prekomerno uživanje alkohola? Če bi hoteli te številke izraziti v stavkih, bi videli, koliko bogastev napravimo na tak lahko-miselni način in kako bi izvedelo naše blagostanje in naš splošni napredek, da pobudimo v narodno splošen pokret za treznost, za telesno zdravje, koliko denarja bi že prohibitično prihranili!

Kar velja za ta dva važna problema, se lahko razširi še na marsikatero drugo polje narodnega življenja, ki je odvisno od neodoljivega delovanja.

Iz združenih držav poročajo o velikem blagostanju tamošnjih delavskih stanov. Skoro vsak delavec ima svoj avto, ima hiško na periferiji mesta, farmerji poslušajo radiokonzerte itd. Avto seve ne pride sam od sebe v hišo, nego ga je treba v točnih obrokih odplačevati. Tudi hišice se zidajo na obroke, sploh se kunuje v združenih državah skoro vse na obroke. Niso pa obroki prvo, nego je voljica do hiše, do lastnega prevoznega sredstva, do blagostanja in napredka.

S temi konkretnimi primeri smo hoteli samo splošno poudariti, da treba v naše javno in zasebno življenje vnesti nov duh, splošno željo in stremenje po napredku in blagostanju, po zdravju, po varčnosti, po dobrinah tega sveta, da se izrazimo v klerikalnem žargonu. Socialni in splošni nacionalni napredek zavisí poglavito od takega razpoloženja, od takega stremjenja, ki ga moramo zanesti v vse plasti naroda.

Učimo se torej od tujih narodov, ki manj modrujejo o verah in moralah in ki tudi vsega, zlasti glede socialnih vprašanj, ne pričakujejo od strank.

Iz Amerike in Anglije je prišel tip selfmademana, to je človeka, ki se dvigne iz lastnih sredstev, iz lastne volje do visokega gospodarskega in družabnega položaja. Takih selfmademanov je v Sloveniji še prav malo. Treba bo raz-

Radičeva afera o Makedoniji

Zunanji minister opravičuje Radiča. — Odločna izjava ženevskega dopisnika „Politike“, ki ugotavlja, da Radič sedaj skuša utajiti svoj govor.

— Beograd, 6. okt. (Izv.) Vlada tisk skuša danes na vse načine omiliti Radičovo afero, ki je nastala radi njegovega govora o Makedoniji v Ženevi. Na včerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister opravičeval Radičev govor, navajal je, da mu njegovi referenti o tem predavanju niso ničesar nedopustnega poročili in da je Radič povsem korektno postopal v Ženevi. Današnja „Politika“ objavlja obširno izjavo svojega ženevskega dopisnika VI. Martinca. Dopisnik Martinac izjavlja: Danes po povratku iz inozemstva sem zvedel, da je moje brzojavno poročilo iz Ženeve o znanem predavanju g. St. Radiča napravilo precejšnje zmede in je bilo mnogo komentirano v javnosti. Izvedel sem tudi, da je bil del tega poročila, ki govori o Makedoniji, de-

mentirano v zelo kategorični obliki. Izjavljam, da nimam kljub demetitju k temu poročilu o govoru g. Radiča v dvorani »Ateneja« pristavití nikakega popravka. G. Radič je vse ono, kar sem brzojavil, resnično izrekel. Bilanca govora g. Radiča je: 1.) žalitev Francije, 2.) žalitev Anglije, 3.) žalitev Italije, 4.) žalitev vseh možnih narodnih poslancev in vseh mogočih vlad. Glede odstavka o Makedoniji je g. Radič izjavil to, kar sem brzojavil. Imel sem kontrolno, ker sem vedel, da g. Radič rad demantira to, kar govori. Pet novinarjev je sprejemalo Radičev govor in smo potem poročilo skupno sestavili. V nadaljni izjavi dopisnik omenja tudi popravek direktorja presbiroja dr. Ivkovića, ki tudi ni po volji Radiču in ga demantira.

Položaj v Beogradu

Ministri se vračajo. — Pašić se vrne v četrtek. — Radič hoče za vsako ceno v vlado.

— Beograd, 6. oktobra. (Izv.) V Narodni skupščini je danes precej živahno. V Beogradu je prislo več narodnih poslancev, med drugimi tudi nekateri člani fin. odbora. Danes zjutraj sta prisela v Beograd radičevska ministra dr. N. K. in dr. Superina, ki je okrevaj. Jutri prispe še trgovinski minister dr. Krajač in bo na ta način vlada povsem kompletirana. Vlada tisk opravičuje dosedanja staganjacija o vladinih poslih in njeno brezposelnost s tem, da vlada radi Pašičeve boleznosti in radi njegove odsotnosti v inozemstvu ni mogla uspešno delovati in ni mogla pripraviti materijala za parlament. Glavni organi vlade priznavajo indirektno, da pride do rekonstrukcije. Ničesar pa ne morejo vladnovci ukreniti brez odobrenja in sodelovanja Nikole Pašića.

Kakor javljajo iz Zagreba, prispe prihodnje dni, mogoče že jutri v Beograd St. Radič, Radičevske intrige in zakulisne akcije so dosegle vrhunec glede vstopa St. Radiča v vlado. Nad vse nalivna je trditev nekaterih radičevskih listov, da je Radičev vstop v vlado neobhodno potreben. Čim stopi Radič v vlado, se pospeši delo vlade.

Varnostna konferenca v Locarnu

Sovjeska Rusija opazuje konferenco. — Nemčija želi mir. —

— Locarno, 6. oktobra. (Izv.) Oficialno je bila konferenca zunanjih ministrov ob 11. dopoldne otvorena. Plenarni seji je predsedoval Chamberlain. Po kratki formalni seji so nemški delegati sprejeli inozemske dopisnike. Nemška delegacija naglašala, da problem konferencie ne intererirajo samo posamični držav, marveč vso Evropo in celi svet. Delo, ki se ima izvršiti, je ogromno, kajti cilj je vzpostavitev resničnega mira na svetu. Briand je v glavrem zadovoljen s programom konference. Italijanska delegacija naglašala, da Italija ni prišla na konferenco kot navaden opazovalec. Iskrena želja Italije je, da se doseže trdnost in trdnost. V tem stremljenju vseh narodov Italija ni zaostala.

— Locarno, 6. oktobra. (Izv.) Za danes dopoldne določena meritorna seja o varnostnem paktu je bila preložena za popoldne, ker je postal zunanji minister dr. Stresemann radi spremembe zraka indisponiran. Na popoldanskem sestanku prično zunanji ministri načelno razpravo o varnostnem paktu.

— Berlin, 6. oktobra. »Vossische Ztg.« javlja iz Locarna: Zunanji minister dr. Stresemann je izjavil inozemskim dopisnikom: »Kar hočemo in želimo, je mir! Želim mir vsega sveta, kjer ne bo niti invazij niti sankcij. Kratko hočemo obnovitev vsega, kar je vojna na gospodarskem, moralnem in kulturnem polju uničila.«

— Berlin, 6. oktobra. »Vorwärts« javlja iz Locarna: V mestecu Stresio, ki leži ob italijanski obali jezera Lago di Maggiore, je prisel opazovalec sovjetske vlade legacijski tajnik ruskega veleposlaništva v Parizu, ki je nedavno prisostvoval kot opazovalec tudi sejam Društva narodov v Ženevi.

Kritičen položaj na Grškem

Vlada proglasila nad vso Grško obsedno stanje. — Viharni in kritični dnevi za Grško.

— Atene, 6. oktobra. (Izv.) Vlada Pangalosa je včeraj proglasila nad vso Grško obsedno stanje. Nad llati je uvedena preventivna cenzura. Ker je bil bivši ministrski predsednik Papanastazij pozvan pred vojno sodišče radi manifesta, ki protestira proti razpustu narodne skupščine, je to povsod izzvalo veliko vznemirjenje.

— Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Poročila iz Aten in Soluna potrjujejo vest, da je vlada proglasila nad vso Grško obsedno stanje in da je uvedena preventivna cenzura nad vti kampanjo za splošni napredek in blagostanje potom gori navedenih primerov individualnega delovanja in vztrajanja. Taka kampanja bo veliko več zalegala kakor vse socialne demagogije krščanskih in drugih socializmov, kakor napor marsikaterih strank za dobrobit »slovenskega delovnega ljudstva.

nje ter protestira proti razpustu skupščine in uvedbi diktature. Vse opozicijske skupine so se pridružile temu protestu. Kafandris, bivši ministrski predsednik, je solidaren s Papanastazijem. Ravnotako je z unijo soglasen tudi oče grške revolucije general Kondilis, ki na brže aktivno poseže v borbi proti vladnemu režimu.

— Atene, 6. oktobra. (Izv.) Po naredbi predsednika grške vlade in v smislu posvetovanja ministrskega sveta so bili aretirani voditelji republikanske unije, bivši ministrski predsednik Papanastazij ter mnogi opozicijski novinarji, med njimi dva direktorja listov, ki sta podpirala borbo proti vladi. Papanastazij pride pred vojaško sodišče. Imenovan je že predsednik vojaškega sodišča in danes se prične razprava. Vest o aretaciji voditelja republikanske unije je vzbudila v grški javnosti veliko presenečenje in razburjenje. Aretirani bodo še drugi opozicijski. Odrjejena je aretacija generala Kondilisa. Nad vso Grško je proglašeno obsedno stanje.

— Atene, 6. oktobra. (Izv.) Kabinet Pangalosa se nahaja v težki krizi. Nekateri člani vlade obsojajo Pangalosovo postopanje in so nezadovoljni radi aretaciji voditeljev republikanske unije.

Seja finančnega odbora

— Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Definitivno je sklicana plenarna seja finančnega odbora za 12. t. m. ob 16. popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. odobrenje kreditov in 7. odstotnega investicijskega posojila, 2. odobrenje kredita za nabavo orodja kaznišničij v Sremski Mitrovici, 3. izvolitev sekcije za proučevanje zakona o splošni carinski tarifi, 4. odobrenje sklepa ministrskega sveta z dne 19. junija t. l. št. 20.291 glede dopolnitve točke 4 člena 9. zakona o splošni tarifi, 5. odobritev sklepa ministrskega sveta o znižanju carinskih postavk in tarifnih števil pri uvoznih tarifih, 6. odobrenje sklepa ministrskega sveta o znižanju nekaterih izvoznih carin, 7. odobritev sklepa ministrskega sveta z dne 11. julija t. l. 8. odobritev ministrskega sklepa o ustavitvi nadplačane uvozne carine glede gotovih predmetov prehrane in goriva, 9. odobritev gotovih sprememb postavk splošne tarife, 10. zakonski predlogi narodnih poslancev o pomoči poljedelcem in seljakom prizadetih po toči, umah in povodnjah.

SPOMENIK KRALJU PETRU V SARAJEVU

— Sarajevo, 6. oktobra. Odbor, ki je vodil akcijo za postavitev spomenika kralju Petru Osvoboditelju, je doslej zbral 1.155.360 dinarjev. Obljubljenih je še 763.000 Din.

IMENOVANJE NA ZAGREBSKI UNIVERZI

— Beograd, 6. oktobra. (Izv.) Za izredna profesorja na filozofski fakulteti zagrebske univerze sta imenovani dr. Mirko Kos in Vojislav Radovanović.

Čičerin proti vstopu Nemčije v Društvo narodov

— Berlin, 6. oktobra. Komisar Čičerin je včeraj v ruskem poslanstvu znova sprejel zastopnike svetovnega tiska ter jim očital v bistvenih točkah politično situacijo z vidika sovjetske vlade. Povdarjal je pomsleke, ki jih ima sovjetska Unija proti vstopu Nemčije v Društvo narodov. Sovjetska Rusija je tudi proti varnostnemu paktu z zapadnimi državami. Glede nemško-ruske trgovinske pogodbe je Čičerin navajal, da ni ta pogodba le zunanji znak prijateljskih odnosov med obema državama, marveč da je praktična potreba ter da odgovarja življenjskim interesom obeh držav. Vodi jo se silna pogajanja tudi z drugimi državami tako s Poljsko, Norveško, Japonsko in Perzijo. Gospodarsko poslovni odnosi do Francije se ugodno razvijajo. To vprašanje obravnava francoska vlada dilatorično.

K vprašanju vstopa Nemčije v Društvo narodov in zlasti k vprašanju člena 16. pakta Društva narodov je Čičerin pripomnil, da pomenja odklonitev tega člena od strani Nemčije faktor splošnega mira. Vojna nevarnost je po Čičerinovem mnenju zelo daleč, toda ni izključena. Vse pomisleke je Čičerin jasno predočil zunanjemu ministru dr. Stresemannu. Čičerin pa je končno odklonil vsako pojasnilo glede ruskega posojila v Nemčiji.

FAŠISTI PROTI PROSTOZIDARJEM

— Trst, 6. oktobra. (Izv.) Iz glavnih mest Italije prihajajo izcrpna poročila o brutalnih napadih, ki jih izvajajo fašisti nad prostozidarji. Fašisti proglašajo člane prostozidarske lože za največje sovražnike Italije in fašizma sploh. Fašisti so sedaj vpriporili pravcati lov na prostozidarje. V nekaterih mestih so fašisti razbili odvetnikom prostozidarjev stanovanja in pisarne. V Fi-

renci so fašisti nameravali ubiti visokega državnega funkcionarja Bandinellija. O načrtih obveščeni Bandinelli je naprosil svojega prijatelja za pomoč. Vodja firenških fašistov Luporini je res včeraj potkal na Bandinellijevo stanovanje. Njegov prijatelj je le nalahno odprl vrata ter streljal na fašistovskega vodjo, ki ga je težko ranil. Ostali fašisti so nato udri v Bandinellijevo stanovanje. Bandinelli jim je srečno ušel ter našel zavetje v neki bolnici. Bandinellijev prijatelj je splezal na streho, a tu so ga fašisti ustrelili. Po tem napadu so začeli fašisti demolirati vsa stanovanja prostozidarjev.

FAŠISTI PROTI SOCIJALISTIČNI STROKOVNI ORGANIZACIJI

— Rim, 6. oktobra. (Izv.) Pogajanja med zastopniki fašistovskih strokovnih organizacij in industrijalcem so dovedla do sporazuma, po katerem industrijalci priznavajo enotno le fašistovske strokovne organizacije kot legitimne zastopnike delavstva. Industrijalci se po tem sporazumu obvezujejo priznavati pri vseh pogajanjih le fašistovske zastopnike delavstva in odrekajo vsako pravno legitimacijo socialističnim in drugim strokovnim organizacijam, zlasti Splošni delavski zvezi (Confederazione generale del Lavoro). V socialističnih delavskih krogih je ta sklep izzval ogromno razburjenje.

ZAROTA PROTI DR. STRESEMANNU

— Berlin, 6. oktobra. »Berliner Tageblatt« objavlja senzacionalno vest, da je berlinska policija prišla na sled dobro organizirani zaroti proti dr. Stresemannu. Zarotniki so sledili Stresemannu v Locarno ter so ga nameravali v Bellinconi umoriti. Dr. Stresemann je v tem mestu zapustil vlak ter se v avtomobilu odpeljal v Locarno, da je tako zmešal sled zarotnikom.

Borzna poročila

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Bukovi hlodi poljubne dolžine od 25 cm prem. napr. frc. n. p., količina 1 vag., denar 225, blago 225, zaključki 225, breza od 10—30 cm frc. m., blago 400, jamski les po uzancih lj. borze frc. n. p., denar 170, hrastovi hlodi od 30 cm prem. napr. frc. nakl. post. blago 450.

Zitni trg.

Pšenica domača frc. l.j., denar 225, koruza nova umetno sušena par sremeska post. količina 1 vag., denar 162,50, blago 162,50, zaključki 162,50, koruza činkvanti umetno sušena par baranjska post., količina 2 vag., denar 215, blago 215, zaključki 215, koruza nova par. slav. post. okt. nov. dec. 160% kasa pri skupu, blago 122,50, fižol r. bilčan frc. l.j., denar 325, fižol mandolca frc. l.j., denar 300, fižol prepelečar frc. l.j., denar 350, fižol beli z roko zbran b/n frc. Postojna trs., denar 300, blago 310.

Vrednote.

70dst. invest. pos. iz leta 1912 denar 81, blago 87, 2 in polodst. drž. rente za vojno škodo denar 350, blago —, Celjska pos. d. d. denar 201, blago 202, zaključki 201, Lj. kr banka 223, 240, Merk. banka 101, 104, Pr. va hrv. šted. 1002, —, Kred. zavod 175, 185, Strojne tov. in livarne 123, 127, 125, Trbovska prem. dr. 365, 367, 365, Zdržene par. 120, —, Stabna d. d. 165, 180, Seštr d. d. 120, 150, 4 in polodst. zast. l. kr. deželne banke 20, 25, 4 in polodst. kom. zad. dež. banke 20, 25.

Zagrebska borza

Dne 6. oktobra, Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 10.865—10.945, Pariz 260.50 do 264.50, Praga 166.50—168.50, Newyork 56.175—56.775, London 272.70—274.70, Trst 226.65—229.05, Berlin 13.415—13.515, Dunaj 792.80—802.80, — Valute: dolar 55.45—56.05.

Elektri:

7% invest. posoj. 1921 80, 2 1/4% drž. rente za ratno štetu 344—344.50 Ljubljanska kreditna 220, Centralna banka 10.50, Hrv. eskomptna banka 131—135, Kreditna banka, Zgb. 135—136, Hipotekarna banka 72 1/2—73, Jugobanka 112—113, Pražedion 1000 do 1005, Slavenska banka 49—50, Eksploatacija 49—52, Drava d. d. Osijek 250, Sečera Osijek 515—520, Isls d. d. 60—69, Gutman 425, Slavonija 54—54.50, Tboveljska 360, Vevče 120.

Inozemske borze

— Curih, 6. okt. Predborza: Beograd 9.175—9.20, Pariz 23.90—24, London 25.125—25.11, Newyork 518.5—519, Milan 20.82—20.90, Praga 15.325—15.375.
— Trst, 6. okt. Beograd 44—44.15, Pariz 114.50—115.50, London 120.30—120.50, Newyork 24.80—24.85, Praga 73.40—73.90, Dunaj 350—360, Curih 482—483.

Iz svetovne politike

Čičerin

Odorje Borisovič Čičerin je potomec ruske aristokratske rodbine tatarskega porekla. Bivši ruski aristokrat in sedanjí zastopnik proletarske države je v rodbinski vezi z nekaterimi poljskimi aristokratskimi rodbinami, tako z grofom Čapskim in Vjelohorskim. Čičerin je bil rojen leta 1872. Vzgajal se je zelo strogo doma in v šoli. Nekaj časa je študiral na vseučilišču v Krakovu, kjer je poslušal predavanja profesorja Zdzichowskega o poljskem mešljanstvu. Po dovršenih pravnih študijah je mnogo potoval po inozemstvu, končno je pa stopil v rusko diplomatsko službo. Spočetka ni kazal nobenih revolucionarnih težnjev, zlasti pa ne zanimanja za komunistični družabni red. Šele s 32 letom se je približal revolucionarnim krogom. Leta 1905. je vstopil v stranko ruskih socialnih revolucionarjev in je bil petstokrat takozvanih menjševikov. Zato so ga leta 1908. carske oblasti izgnale. Kot emigrant se je držal največ v Angliji in sicer do leta 1917. Potovalec je po Italiji, Švici in Franciji in živel tipično nomadsko življenje ruskega revolucionarnega emigranta. Na Anglijskem je aktivno sodeloval pri delavskem pokretu in opozoril tako naše angleško vlado. V decembru 1917 so ga izgnali tudi iz Anglijske. Nato je odpotoval v Rusijo, kjer je zmagala bolševiška stranka. Bil je izvoljen za predsednika takozvanega splošnega revolucionarnega komiteja, v katerem so bile zastopane vse levičarske stranke od kadetov do bolševikov. Istočasno je stopil tudi v komisariat za zunanje zadeve, kjer je bil namestnik Trockega. V resnici je pa on vodil rusko zunanjo politiko tako, da lahko rečemo, da predstavlja Čičerin Rusijo na zunanji strani. Spomladaj leta 1918. je postal tudi formalno narodni komisar zunanjih del. Čičerin se zanima v prvi vrsti za vzhodno politiko, ki je vedno pod njegovim osebnim vodstvom. On je avtor sovjetskega programa politike v Aziji. Za evropsko politiko ima več pomočnikov, med katerimi se posebno odlikuje Litvinov.

Čičerin se je mudil v Varšavi, Moskovi in Izvestija pravijo, da je Čičerinov poset Varšave logična posledica sovjetske politike miru in gospodarskega zblizanja s Poljsko. V Moskvi želijo, da se privlači poljska politika k stvarnemu sodelovanju s sovjetsko zvezo in prvi pojav take nove smeri je videti pri poljskih popustitvah poveril nedavnega reševanja obmejnih konfliktov. Poskusi, ki so bili v zvezi s Čičerinovo potjo na Poljsko, da bi se razmere sovjetske zveze do nekaterih držav izpodkopal in bi bile te vržene v tuje naročje, se skončajo s popolnim neuspehom. Sovjetska vlada ima v vsako deželo posebne stike. Vsaka dežela pa ima svoje interese pri sovjetski zvezi. Za vsako evropsko deželo hoče sovjetska vlada živeti v miru in prijateljstvu. Čičerina so v Varšavi sprejeli mirno pa simpatično. O poteku njegovih razgovorov je poljski tisk poročal podrobno. S Čičerinom je bival v Varšavi zajedno poljski poslanik v Moskvi Ketrzynski. Listi menijo, da ni govora o kakem takojšnjem zblizanju Poljske s sovjeti v polnem pomenu te besede, toda v prihodnosti komisarja Čičerina vidijo za zblizevanje korak naprej, dostavljajo pa, da nosi poset na sebi nedvomno znak demonstracije.

Tudi v parlamentarnih krogih so rekli, da je prihod moskovskega diplomata v glavno mesto Poljske »memento Evropi«. Izvestija poročajo iz Londona, da smatrajo tamkajšnji zunanje uradu blizu stoletni krogi Čičerinov obisk Varšavi za poskus Moskve, preprečiti garancijske načrte Nemčije s poljsko-rusko ali poljsko-rusko-češko zvezo. »Gazetta Poranna« priobčuje zadnji pogovor s Čičerinom pred odhodom v Berlin in pravi, da je na vprašanje, ali ima njegova pot v Berlin politično svrhu, sicer odgovoril, da gre tja za to, da se prekajati po specializaciji, ker se čuti bolnega, toda po par trenotkih je dostavil, da je imelo njegovo bivanje v Varšavi povsem politično lice. Tako bo tudi v Berlinu, Čičerin je že prej izjavil namram stvorištv varstvenega pakta, da stremita Anglija in Amerika po popolnem obkroženju Rusije. Takrat je še posebej naglašal, da njegov poset Varšave ne more imeti nikake osti proti Nemčiji in nikdar ni mislil na to, da bi izvršil kak pritisk na Poljsko proti Nemčiji. Berlinski »8 Uhr Abendblatt« pripominja k prihodu Čičerina v Berlin, da je to obisk, ki ima strahovalno vplivati na kon-

ferenco v Locarnu. Sovjetska vlada ne ve, kaj hoče ukreniti Nemčiji in zato si išče pravočasno za svoje bodoče ravnanje potrebnih informacij, katerim sledi morebitni razgovori za stike med sovjetsko in nemško vlado. V Moskvi mislijo, da postane vstop Nemčije v Društvo narodov zelo resna zadeva, ako se ta vstop izvrši brezopojno.

Vedno jasnejše se vidi, kako čuti sovjetska Rusija, da ji garancijski pakt hoče odmakniti Nemčijo k zapadu in da grozi Moskvi izolacija. »Pravda« polaga velik pomen na sovjetsko-poljsko zblizevanje in meni, da ako se to še ojači, bi pomenilo popolno fiksno s tako skrbjo pripravljene obkroženja SSSR in raztrgala bi se vez okoli Moskve. Misel na blok od Črnege do Baltičkega morja dela zapadnemu nemogoče. Rusija tudi ne misli na vstop v Društvo narodov, ker po Čičerinovi izjavi noče izgubiti svoje neodvisnosti in svobode. Stresemann je po poročilu »8 Uhr Abendblatt« v pogovoru s Čičerinom odstranil razne ruske bojazni glede eventualne izpremembe nemške politike napram Rusiji. V Londonu omalovažujejo Čičerinov poset v Varšavi in Berlinu in pričajo boj proti posojilom in kupčijam z Rusijo.

Labourska stranka

V Londonu so se oddahnili. Vsa angleška javnost je z napetostjo pričakovala poteka in sklepov zborovanja laborske stranke v Liverpoolu. Zmagali so demokratični principi v socializmu. Z zadoščenjem se ugotavlja, da je iz celotnega števila 34 milijona glasov na shodu zastopanih spravilo na svojo stran levo krilo komaj eno desetino. Razprave so bile zelo živahne. V debato je posegal tudi Macdonald, katerega populariteta je še narasla. Pridobil si je nove simpatije v splošni angleški javnosti, katere je trepetala pri misli na razredno revolucijo, ki so jo komunistični agitatorji neoprestano napovedovali. Na zborovanju laborske stranke se je pokazalo, da tak strah nima podlage. Komunisti so namigavali, da uničijo industrijo in kapital z revolucionarnimi metodami, ali sedaj je smatrali to le za brezpomeno strankarsko grožnjo. Cook, eden izmed najburnejših komunistov, sploh ni bil več kandidiran v izvrševalni odbor stranke. Stranka ne mara teh elementov in jih hoče odstraniti. Politični ekstremizem levega krila je ostro obsodil sam Ramsay Macdonald. Nezapovednost se mora odpraviti z ureditvijo narodnega gospodarstva, industrijskega podjetništva in s tesnejšimi političnimi in gospodarskimi stiki z Indijo in drugimi deželami britske unije. Za komunizem na Anglijskem pomeni sedanje laboursko zborovanje velik udarec.

Koncem kongresa so padale s strani komunističnega voditelja Gallachera ostri očitki radi izključitve komunistov iz labourske stranke. Vstal je Macdonald in izjavil, da se je na zborovanju boril proti komunizmu, ker ni revolucionar in ne veruje v revolucijo. Socializem in komunizem se ločujeta. Socialistična stranka hoče doseči svoj cilj z vstavnimi metodami; revolucionarne metode Macdonald ne veruje.

Šolstvo

— Gospodinska šola. Večerni kuharski tečaj v »Mladiki«. Vpisovanje se vrši samo v petek 9. t. m. od 17. do 19. ure in v soboto 10. t. m. od 15. do 17. ure.

— Otvoritev šole na Jezeru pri Preserju. Kdor se hoče dne 11. oktobra t. l. prijetno zabavati, naj napravi izlet na Jezero v ljubljanski okolici, kjer se ta dan vrši velika slavnost otvoritve nove šole. Če se odpelje ob 8.40 iz Ljubljane, pride po polnoči že do 10. ure k sv. maši na Jezeru in potem prisostvuje otvoritvi, ki je združena z dopoldanskim šolskim veselico. Kogar večjeje opravki, se že lahko odpelje ob 11.23 proti Ljubljani. Kdor pa misli posetiti je popoldanskim veselico, lahko pride z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.25 in se vrne ob 22.20. Za skupen obed se je prijaviti pri krajnem šolskem svetu ali upravi šole na Jezeru pri Preserju. Zadoštuje dopisnica.

— Glasbena šola v Kranju. Vpisovanje v Glasbeno šolo v Kranju (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) se vrši v sredo dne 7. oktobra od 18. do 20. ure in v četrtek dne 8. oktobra t. l. od 13. do 15. ure, vsakokrat

v pevski dvorani v Narodnem domu. V šolskem letu 1925/26 se poučuje na tej šoli klavir, violina, mlačinsko petje in glasbena teorija. Celoletna vpisnina znaša 5 Din samo za one dijake, ki se priklone za pouk v klaviru, oziroma v violini; za pouk v glasbeni teoriji in v mlačinskem petju ni vpisnine. Ukovina za klavir in violino je po 40 Din mesečno, ukovina za mlačinsko petje in za obvezno glasbeno teorijo je 10 Din mesečno. Pouk se vrši v vse glasbenih predmetih po dvakrat na teden. Učne ure za posamezne glasbene predmete se določijo v ponedeljek dne 12. oktobra t. l. istotam od 19. do 20. ure. S poukom se prične dne 16. oktobra t. l. Podrobnejša navodila glede glasbenega pouka se dobe ob vpisovanju.

— Učni tečaj trgovskega društva Merkur se otvorijo okoli 13. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17/I. od 6. do 7. ure zvečer do najkasneje 8. oktobra. — Odbor. 1739n

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri zvečer.
Torek, 6. oktobra: Zaprt.
Sreda, 7. oktobra: »Periferija«. Drama. Premijera. Izven.
Četrtek, 8. oktobra: Pegica mojega srca. Komedia. Red E.
Petek, 9. oktobra: Zaprt. (Generalka.)
Sobota, 10. oktobra: Zimska pravljica. Premijera. Izven.
Nedelja, 11. oktobra: Periferija. Drama. Izv. Ponedeljek, 12. oktobra: Zimska pravljica. Red A.

OPERA:
Začetek ob 8. uri zvečer.
Torek, 6. oktobra: »Mrtve oči«. Red C.
Sreda, 7. oktobra: Zaprt.
Četrtek, 8. oktobra: Manon. Red D.
Petek, 9. oktobra: »Aida«. Red F.
Sobota, 10. oktobra: Zaprt.
Nedelja, 12. oktobra: Manon. Izven.

Slavosni koncert „Ljubljanskega Zvona“

V ponedeljek ob 8. zvečer se je vršil ob ogromni udeležbi občinstva ljubljanski koncert pevskega društva Ljubljanski Zvon, v vrsti nastopov tega društva 42. koncert, ki je bil namenjen proslavi 20-letnega obstoja društva, petnajstletnici društvenega delovanja pevovodje Zorko Prelovca in 25-letnici umetniškega delovanja našega najplovovitejšega zborovskega skladatelja E. A. d. m. i. c. Spored je očitalo tri glavne dele, katerih prvi je bil namenjen moškemu, drugi ženskem in tretji mešanemu zboru. To stopnjevanje v številu izvajalcev je povzročilo lepo, stopnjevito limbo v efektu izvajanih skladb in je tudi radi te razporeditve bil koncert vseskozi zanimiv in neudržit. Skoro vse izvajane pesmi so topot prvič prišle na koncertni oder in je zašuga Ljubljanskega Zvona, da neumorno goji novo zborovsko glasbo in li posveča največ pozornosti tudi z izdajo zborovske revije in s prvim izvajanjem na svojih koncertih. Zanimive Emil Adamičeve pesmi na narodna besedila so napravile najgloblji vtis v vestni, čisti in vzorni interpretaciji. Pri drugi točki je zapela težavni sopranski solo gđ. S. Ramsakova s polnim, zvočnim in obsejnim glasom, ki je vsakekora zaslužil temeljite izobrazbe, ker se odlikuje po čistosti in svetlosti. Manjši baritonski solo v pesmi »Lucepeter ban« je dobro zapel g. J. Pavlič. Ženski zbor je pokazal uglednost glasov v štirih ljubkih Premrljovih pesmih na besedilo Karla Široka, od katerih je tudi topot najbolj ugajala »Jezus je majhen«, ki je imela že pri svojem prvotnem izvajanju na lanskem cerkvenem koncertu v stolnici najlepši uspeh.

Po odmoru je nastopil približno 70 članov broječi mešani zbor, ki je zapel tri Adamičeve pesmi »Vragova nevesta«, »Barčica je zaplavala« in »Kresovalce tri devolke« ter Komelov »Psalm na višini« (na besedilo J. Samca), slednjo s spremljevanjem klavirja (kapelnik Niko Štrifto) in harmonija (Heri Svetel). Pri poslednji točki, ki je pri nas posebno zanimiva vsled, od sedaj tu še skoro neznanega skladatelja in ki se je izkazala kot efektna, melodiozna in dokaj priprista skladba, je zapela daljši sopranski solo zopet gđ. Ramsakova.

Po prvi točki drugega dela so zastopniki raznih kulturnih organizacij, predvsem Sokola I, Sokola II, in Ljubljanskega Sokola, Ljubljanske Glasbene Matice in mariborske Glasbene Matice, Saveza hrvatskih pevčevskih društev in drugih kulturnih društev izročili slavljencu dneva, g. Prelovca in njegovemu požrtvovalnemu zboru svoje čestitke in vence.

— Učni tečaj trgovskega društva Merkur se otvorijo okoli 13. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17/I. od 6. do 7. ure zvečer do najkasneje 8. oktobra. — Odbor. 1739n

— Učni tečaj trgovskega društva Merkur se otvorijo okoli 13. oktobra. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17/I. od 6. do 7. ure zvečer do najkasneje 8. oktobra. — Odbor. 1739n

Po lepo uspelem koncertu se je velik del občinstva podal v restavracijo »Uniona«, kjer je predsednik »Zvona« g. Drenovec pozdravil zastopnika saveza hrvatskih pev. društev, g. Matza, zastopnike iz Maribora in Kočevja, Gorice in iz Idrije in drugih krajev. Pozdravil je med drugimi gosti tudi župnika Aljaža iz Doviega, med tem ko je tretji slavljencec g. Emil Adamič prišel kasneje. Za njim je govoril poslanec Smodel, čestitajoč vsem slavljencem v imenu jugoslovenskega pev. saveza in pevškega društva Ljubljane. V nadaljnjem so povzeli besede predsednik Glasbene Matice v Ljubljani dr. Ravnhar, preds. pevsk. zbora G. M. v Ljubljani g. Silvan Pečenko, zastopnik mariborske Glasbene Matice, član »Ljubljanskega Zvona« prof. dr. Rus in drugi. Jubilant g. Emil Adamič je prejel kot darilo Ljubljanskega Zvona štiri krasno vezane knjige Strekljevih narodnih pesmi.

— Na premiero Langerjeve »Periferije« vnovič opozarjamo. To dramo so vpriporili prvkrat lani v vinogradskem gledališču v Pragi. Tam jo je režiral slavni Kvapl, insceniral pa slikar Feuerstein. Z vpriporitvijo v Ljubljani prestori Periferij prvič češke meje. V svoj repertoar pa jo je sprejel Reinhardt ter jo vpripori v Berlinu še tekom te sezone.

— Predavanje o češkem slikarju Vojtechu Hynaisu. Jugoslovensko češkoslovaška Liga v Ljubljani priredi v sredo dne 7. oktobra ob 7. uri zvečer v univerzitetni dvorani predavanje s sklopičnimi slikami o češkem slikarju Vojtechu Hynaisu. Govori dr. Mesesl. — Vstopnine ni. Umetnost ljubice ob občinstvo je vabljeno, da se udeleži te priveditve, s katero proslavi Jugosl. Češkoslovaška Liga spomin pred kratkim umrlega češkega mojstra.

Orkester kraljeve garde je priredil v Splitu koncert, na katerem je proslavil dela Masseneta, Ipolitov - Ivanova, Čajkovskega, Griega in Chaperntierja. Orkester kraljeve garde šteje 90 mož. Dirigent je kapelnik Dragutin Pokorny.

— Češka opera na Dunaju. Direktor Klemens Weiss namerava s pomočjo dunajskih čeških krogov otvoriti na Dunaju češko opero v Apoloteatru. Direktor Weiss je v to svrhu že interveniral pri merodajnih umetniških krogih v Pragi ter dobil podporo 2 milijonov čeških kron.

— Gostovanje poljskih igralcev v Jugoslaviji. Intendant Benešić iz Zagreba se je pravkar vrnil iz Poljske, kjer je pridobil ansambel znamenitega gledališča »Teater poljski« za gostovanje v Zagrebu. Poljski gostuje maja 1926. in bodo vpriporili šest komadov, štiri poljske in dva tuja. Istočasno je uspele intendantu Benešiću organizirati gostovanje ansambla zagrebškega in beogradskega gledališča na Poljskem, ki se bo vršilo junija 1926. Naši umetniki bodo igrali v raznih poljskih mestih.

— Leharjeva na novojša opereta »Paganini«. Lehar je sponožil sodelavcu italijanskega lista »Nazione«, ki ga je posetil v Ischlu v njegovi lepi vili, da je dokončal opereto, katero je pripravil za navdušenjem. To je dogodek iz življenja Paganinija v Lucii. Glavna točka je v drugem delanju, kjer Paganini pred dvorom E. Bacciocchi igra »Ples čarovnice«. Lehar misli, da je ta opereta njegovo najlepše delo. »Paganini« se uprizaro na Dunaju in v Milanu. Paganinjevo vlogo bo pol operni tenor.

— Zidovska gledališča, ki so uživala kjerkošto so bila, veliko pozornost, preživljajo sedaj vsepovsodi težko finančno krizo. Zidovsko gledališče v Varšavi je vstrajalo najdalje, sedaj se bo moralo zapreti tudi to.

— Mednarodna razstava umetne obrti v Parizu se zaključila 31. t. m. Dohodki zadnjih dni so določeni za rečeve v Parizu.

— Ruska slovesna pesalka Ana Pavlova odide v Avstralijo, kjer ostane tri mesece in vpripori deset baletov in predstav.

Prispevek k poglavju o konsolidaciji

Te dni sta se mudila v Ljubljani dva potnika neke dunajske trvdke za papir in pisarniške potrebščine. Obiskovala sta pridno državne urade in privatna podjetja, ker se v trgovine nista upala. Svojo vsiljivost sta povsod podpirala z napačnimi podatki o carini, vsled česar je blago na videz prišlo ceneje kot v tukajšnjih trgovinah. Tako sta pisca te novice, katerega nista poznala, zadrževala, da znašajo carina in stroški za 1000 komadov pisemskih kuvert Din 4.—, došim pride v resnici carina sama na Din 31.50. Če pristejemo k temu še transportne in druge neobhodne stroške ca. Din 7.—, da skupaj Din 38.50, katere je treba k blagu kalkulirati. Vzemimo, da je agent takšnih najslabše kuvert po Din 42.40 in da bo moral odjemalec k tej ceni doplačati še Din 38.50, kar zneso skupaj Din 70.90, bi dobil kupec za to ceno v naših trgovinah že znatno bolj so kvaliteto. Seveda se je na podlagi takih napačnih navedb marsikdo vjel na lim.

Agenti sta opravila svoj posel dokaj dobro in se pri tem krvavo norčevala iz navadnosti naših ljudi. Končno je vendar zgrabila roka pravice. Prišla sta v roke obrtni oblasti, kjer sta morala pokazati svoje naročilne knjižice in svrhu konstatacije, koga sta z uspehom obiskala. Nadalje na zaslišanja naročnikov pri obrtni oblasti bodo še pokazala, kateri odjemalci so jih k sebi zvali, da se dožene krivda nedovoljene trgovine. Agenti zavržata seveda kot prava kavalirja vso krivdo na svoje odjemalce.

Žalostno je, da taki ljudje, ki ne plačujejo davkov, odjedajo domačim kruh, dočim nam mnoga podjetja dajo le malo zaslužka, kadar jim baš zmanjka blaga.

Pri državnih uradih plačujejo domača podjetja kolektivno, pišejo oferte, dajejo skoro vse zastoj in plačujejo povrh vsega še 4 in polodstotne pristojbine, gotovi uradi pa za imozemce, kakr kaže, ne poznajo ne licitacij, ne obdobjev. Malo več smisla za princip »Svoji k svojim« bo že treba v naši javnosti, sicer se nam utegne pripetiti, da bomo nekega dne klub vsem frazom o svobodi in ujednjenju v popolnem gospodarskem suženstvu.

Julijska krajina

—j Bandit Colarich pred porotnim sodiščem. V Pul se vrši, kakor že znano, razprava proti banditu Ivanu Colarichu, ki je bil vodja dobro organizirane roparske bande. Obtožen je večih tatvin, roparskih napadov in umorov od 1923. dalje. Bandit se je rodil v Poreču. Njegov oče je umrl v neki bojni pri Mariboru tekom vojne, njegova mati pa v begumskem taborišču v Wagnu. Radi tatvine je bil že v zgodnji mladosti kaznovan, izpuščen je v mesarski stroki in je bil zaposlen v mornariški klavnici, pozneje pa v kuhinji taborišča v Wagnu. V Pul se je vrnil leta 1921. in zopet delal pri nekem mesarju. Ali delo mu ni ugajalo, marveč mislil je na tatvine in rope in kmalu dobil sebi primerno družbo. Prva obtožba zadeva tatvine v hiši dr. Licautia v Pul 8. julija 1923. Tatovi so odnesli 10.000 lir v gotovini in 2000 lir v bonih. Zanimivo je, da ga je po tatvini dr. Licauti povabil na razgovor in se je Colarich temu vabilu tudi odzval. Soobtoženci se delajo glede te tatvine povsem nedolžne, zavračajo jo na Colaricha, on pa na nje. Colarich je dr. Licautsi celo pomagal iskati Sebastijana Cosalterja. Na cestah sta ga ustavila dva orožnika. Orožnik Ballotta ga je hotel prijati ali Colarich se je branil in napel revolver. Ballotta je zmerjal Colaricha in ga dregnil v roko, na kar se je revolver nagnil in zadet je bil drugi orožnik Cosalter. Ko je Ballotta to videl, je vrzel puško na tla in bežal, kar je mogel. Razprava bo trajala cel mesec.

—j V Ukvah na Koroskem je pri občinskih volitvah zmagala kmetsko - delavska zveza. V občinskem zastopu so sami domačini.

—j V Bazovici pri Trstu je umrl g. Andrej Grgič, posestnik in krčmar. Naj počiva v miru!

—j Za predelisko železnice so se izrekli tudi inženjerji z Reke, iz Trsta, Vidna in Gorice na svojem zborovanju na Reki. Sprejeli so resolucijo, ki zahteva, da Reki začne v splošnem interesu z zgradbo te proge čim prej.

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

Sicer pa to, kar se godi na naši zemlji, ni nič izrednega. Na drugih, našemu podobnih planetih so živila enaka pohlepna in zaslepljena pokoljenja ljudi, kakor je naše človeštvo. Tudi ti ljudje so zlorabljali vse in izsesavali svojo mater zemljo dotlej, dokler razjarjene prirodne sile niso napravile konca. Ogromna svetovlja so se razletela, nastal je plin, ki se je vnel in izginil v prostornosti. Vsa tvarina se je razdelila na atome in spremenila v peščico pepela v roki vsemogočnega, čigar dihanje ustvarja in uničuje.

Take katastrofe v svetovju so pogosto opazovali tudi vaši zvezdoslovci. Kdor vidi, kako se razprši peščica pepela, ki je nosil v sebi toliko ljubezni in sovraštva, slavohelepa in zločinov, krutosti in ponosa, in s katerim je brez sledu izginilo toliko »nesmrtnih« imen in »večne slave, ta lahko razume, kako ničev je črv, ki mu pravimo človek. Če bi ljudje bolj poznali grozne naravne zakone, bi jim življenje ne bilo orgija, čije edini namen je ugoditi živalskim nagonom. Če bi se ljudje zavedali, kam vodi to slepo oboževanje zlatega teleta, bi ne propadali tako nespametno in nizkotno v materialnem blatu.

Taki pogovori so na Supramatija zelo vplivali. Dolgo je razmišljal o njih in to premišljevanje ga

je privedlo do mnogih novih problemov.

Nekoga večera sta sedela na terasi pred Ebramjevim kabinetom. Supramati je pripovedoval Ebramarju o svojem prejšnjem zdravniškem poklicu ter omenil tudi, da se je mnogo pečal z važnim vprašanjem blaznosti.

— Zdravljenje duševnih bolezni je tako težavno zato, ker se zdravniki ne zmenijo za okultistične pojave, ki povzročijo nedostatke v možganskih funkcijah, je pripomnil Ebramar. — Zdravniki se omeje običajno samo na zdravljenje telesa. Pravi zdravnik-psihijater postaneš šele takrat, ko spoznaš prve skrivnosti okultističnega sveta. Takrat boš videl, kaj se godi za zaveso, ki zakriva nevidni svet, kamor ne morejo pogledati navadni zemljani.

Nočem tajiti, da te čaka težka preizkušnja, da zmaji, ki čuva prag, neprestano preži na novince in ga hoče pregnati od vhoda v nevidni svet. Seveda je lažje hoditi v svetlobi in harmoniji, kot pa prodirati v temo in se boriti s sovražniki, ki preže na človeka vedno in povsod.

Vendar pa moraš spoznati to, kar se godi v prvem pasu okrog našega planeta. Zemlja sprejema vse gnile tvarine, ki okužijo njo in prostornost. V tem ozračju, ki se zdi tvojemu nerazvitemu očesu prozorno in čisto, mrgoli vse polno nevidnih bitij. Ta bitja zbujajo v človeku nagon, strasti in slaba nagnenja.

Emanacije pohotnosti, zločinov in drugih člo-

veških slabosti mamijo in vznemirjajo ta bitja, ki se skušajo na vsak način polastiti človeškega organizma, da bi se s pomočjo njegovih organov naslajala nad pogubljenim človekom.

Ti nečisti duhovi so zelo slabi svetovalci. V njih divjajo vse človeške strasti, iz svojih žrtv izsesavajo življenje kakor čebele med iz cvetja. Vse, kar sem ti povedal, je v zvezi z vprašanjem blaznosti, zakaj večina teh slučajev nastane iz obsedenosti ali »pobesnelosti«, kakor imenuje to bolezen po pravici preprosto ljudstvo.

Človeku pride v glavo ta ali ona misel, katere se tako krčevito oklene, da bi brez nje sploh ne mogel živeti. Tako duševno stanje je posledica različnih zunanjih ali pa tudi notranjih činiteljev. Tako recimo se človek preveč žene za posvetnimi zabavami, ali pa je že po naravi fizično dovzeten za fiksno idejo. Večkrat se tudi pripeti, da pride v kakem kraju, ki je kot nalašč ustvarjen za to, v stik z ogabnimi bitji, ki žive že na onem svetu, pa se vračajo kot nevidni duhovi nazaj in skušajo priti v organizem živega človeka, da se takorekoč prebode za materialne naslade.

Tako stanje odnosa na proces v organizmu živega človeka povzroča borbo med dvema razumoma, ki se skušata med seboj obvladati. Zakoniti lastnik telesa je močnejši in bi moral torej zmagati. Toda človek mora biti naravnost zelo močan, če se hoče boriti s premetenim in vztrajnim sovražnikom, ki preži na vsako prilžnost, da se polasti

svoje žrtve, zbudi v nji živalske nagone ter jo končno privrabi od tega, da ni več sposobna za moralno življenje.

Včasih se pripeti, da se polasti človeka to čudno duševno razpoloženje nepričakovano, hipnotično. Tedaj vpliva uničujoče na njegove možgane, povzroči fizično bolezen in se spremeni včasoma kronični pojav. V takih slučajih je okrevanje zelo redko, ker zanemarljiva zdravniška veda baš to pomeni.

Možgani, v katere pride tako nepričakovana tuja sila, so zelo podvrženi fizičnim spremembam in ker se ne morejo več upravljati, začne polagoma razpadati pod vplivom razkrajalnega toka svetovju. Človek postane žrtev progresivne paralize.

Zdaj, ko je demoralizacija malone na vrhu in ko človeštvo ne pozna v svojem živalskem nagonu nobene meje, se že pojavlja bolešno in pišno pokolenje, polno roditeljskih grehov, in pa še vsemu bolno že od rojstva. Te vrste duševno bozen povzroča zadnje čase zelo pogosto tudi odprava telesnega ploda. Ženske si pomagajo z vsi sredstvi, da se otresejo materinstva, ne razumejo pa, kako nevarni so ti umetni pripomočki. Po odpravi telesnega ploda se da sicer odstraniti deteta, ki se razvija v materi, toda težko se j nebiti duha, ki preide potem v mater ali pa v otroka, da sta v enem telesu dva dvojčka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1920.

Vsem društvom in šolam. Jugoslovenska Matica sporoča vsem društvom na deželi, ki bodo na petletnico koroskega plebiscita priredila manifestacijska zborovanja, in vsem šolskim vodstvom, da prične v torek, dne 6. t. m. razpošiljati brošure, iz katerih bi možno črpati potrebno snov za predavanja o Koroski Sloveniji.

Kralj in kraljica na sprejedu. V nedeljo sta se kralj in kraljica odpeljala na šetnjo do Košutniaka in Dedina. Povsod ju je narod oduševljeno pozdravljaj.

Kraljeva pomoč siromašni mladenci. Neka dalmatinska mladinka, brez očeta in matere, bi rada pobajala učiteljske, Pa ni sredstev. V meščanski šoli je bila najboljša učenka. Kako si pomagati? Hotela je naprositi kralja za pomoč. Napisala je prošnjo. Ali do kralja je niso pustili. Ko pa se je kralj vozil v Solin, je skočila iz vrste ljudi proti avtu in vrgla proti kralju svojo prošnjo. Kralj je ustavil avto, vprašal deklico, kaj hoče, in ko je izvedel, jo je pobožal po licu in ji zagotovil svojo pomoč. Oblastni organi so nato mladenco izpraševali o prošnji, predložili kralju, da se siroti pomaga do zelenih študij.

Jugoslovenski poslanik pri odkritju Densovega spomenika. Včerajšnje poročilo o odkritju spomenika Ernestu Denisu v Nimesu je kratko omenjalo, da je slovensmu odkritju spomenika prisostvoval tudi naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković. Poslanik dr. Spalajković je med svečanostjo imel kratek govor, v katerem je poveljeval velike zasluge Denisa za jugoslovenstvo. Tisoč in tisoč srbskih beguncem, ranjenecem in otrok, ki jih je Francija bratsko sprejela in vzdrževala med vojno, se vedno z globoko hvaležnostjo spominjajo pokojnega Denisa in njegove soproge, ki je posebno materinsko in pristržno skrbela za srbsko dečo. Poslanik Spalajković se je iskreno zahvalil za vse usluge, ki jih je francoski narod izkazal v najtragičnejših trenutkih jugoslovenskemu narodu.

Državni kredit beogradski občini. Ministrski svet je na podlagi finančnega zakona dovolil beogradski občini 12 milijonov za zgradbo tržišča in popravilo cestnega tla. Dalje je dovoljen kredit enega milijona za nabavo skandnavskega kama.

Denarno posiljilavje in iznozemstvo. Na temelju odobrenja finančnega ministra sme Narodna banka in njene podružnice posiljati v iznozemstvo vrednostna pisma do 1000 dinarjev.

Povišanje pristajniške takse. Prometno ministrstvo je izdelalo načrt o povišanju pristajniških taks za Dalmacijo. Te takse se povišajo za 30% z namenom, da se izenačijo s pristajniškimi taksami v Italiji.

Delegacija za haško konferenco. Minister na razpoložanju in narodni poslanec dr. Ninko Perić ter dr. Ivan Subotić odpotujeta danes v Haag na mednarodno konferenco za pravično pravo.

Komisija za mineralne izvore. Ministrstvo za šume in rudnike je imenovalo posebno komisijo, ki bo pregledala Bosno, Hercegovino in Južno Srbijo glede mineralnih vrelcev in izvorov. Namen ministrstva je, da se tudi v teh krajih otvorijo mineralna kopališča.

Kongres ujedinenih sindikatov. 10. in 11. oktobra se vrši v Beogradu kongres ujedinenih sindikatov iz cele države. Na kongresu bodo poizkušali ustanoviti enotno, močno organizacijo vseh sindikatov v Jugoslaviji. Enotna nova organizacija sindikatov naj bi se imenovala Savez sindikatov.

Šume in Lik. Ministrstvo za šume in rudnike je sklenilo oddati v eksploatacijo likiški šum samo podjetniku, tvrdki ali podjetju, ki se obveže zgraditi normalnotrno progno Senj - Plitviška jezera. Kompleksi šum, ki jih hoče v ta namen ministrstvo oddati privatnikom, se cenijo na 8 milijonov kubičnih metrov.

Novi ukazi. V finančnem ministrstvu pripravljajo nov ukaz o postavljanju in premeščanju carinikov. V ministrstvu prosvete pa so že podpisani večji ukazi o premeščanju nastavnikov osnovnih, meščanskih in srednjih šol.

Vodovod v Dubrovniku. Mestna občina v Dubrovniku bo razširila vodovodno napravo in jih opremila s modernimi stroji. Dosedanje naprave ne zadostujejo potrebam dubrovniškega prebivalstva.

Načrt za nove šolske zgradbe. Na zahtevo ministrstva prosvete se izdelujejo v ministrstvu za javna dela načrti za šolske zgradbe po najmodernejših tih. Načrti predvidevajo eno ali več učilnic ter potrebna stanovanja za učitelje. Načrti se bodo pomnožili in dostavili okroglim šolskim odborom.

Lepolet naše avijatke. Flotila naše avijatke iz aerodroma Novoga Sada je napravila izlet v Skoplje. Letela je 4000 metrov visoko. Drugi dan se je flotila vrnila preko Beograda v Novi Sad. Polet je uspel brez incidenta.

Posojila za duhovnike. Poštna hranilnica v Beogradu je sklenila dovoljevati duhovnikom posojila na podlagi založbe priznanice vojne odškodnine. Ker smatra duhovnike kot državne uradnike.

Nov most preko Bosne. Vsled intervencije sarajevskih posestnikov in poslanca G. Gnjatića je minister za javna dela obljubil, da zgradi nov most preko Bosne, za kar bo brezplačno stavil na razpolago potrebne železne konstrukcije, dočim bodo morale okoliške občine zgraditi potrebne podstavke in stebre.

Pojasnili. Glede na notico »Stalni učitelji« v štev. 224 z dne 3. oktobra t. l. smo prejeli iz merodajne strani informacijo, da ta postopek ne velja za učiteljsvo v Sloveniji. Učitelji v Sloveniji naj slejkoprej vlagajo prošnje za prevod v višjo položajno skupino na prosvetno ministrstvo, za višjo stopnjo osnovne plače pa na prosvetni oddelek pri velikem županu.

Stanovanja za učitelje. Ministrstvo prosvete je sklenilo, da morajo šolske občine v najkrajšem času zgraditi potrebna stanovanja za učitelje. V bodoče bo morala vsaka šolska občina, ko bo zidala šolo, pri tem upoštevati tudi stanovanjske potrebe zaposlenega učiteljskega ter nad šolo vzidati tudi potrebne stanovanjske prostore.

Skrbimo za povzdigo svojih morskikh kopališč. Letos je bil velik naval na morska kopališča. Kdor začuti dobroto morskog kopeli, se navadi morja in pride rad vsako leto pokopčat se in pomladati v toplom pesku, zgočem solncu in v hladno gorki morski vodi. Ni dvoma, da bo vsakoletni obisk Jadrana obilen. Tujcev pa bo tam največ, kjer se jim nudi večja udobnost za prihod in bivanje. Italijani beležijo letos velike uspehe s svojimi morskimi kopališči ob gorenjem Jadranu. Istrski bregovi so bili polni kopališčnikov, stajen je bil obisk Portose, posebno pa na nasprotni strani ležečega kopališča v Građu, kjer je bilo letos do 31. avgusta 17.827 gostov (lani 12.914). Iz Avstrije in Češkoslovaške je bilo skoro 12.000 oseb. Največji kontingent je dala Češkoslovaška, kakor sledi iz italijanskih poročil. Uprava građežkega kopališča se trudi, da stori vse, kar more, za privlačnost tujcev, breg hoče se razširiti, kopališke naprave preurediti in zgraditi nove, poskrbeti za vrtno igr., da se bo tujec počutil najbolje. Opatija je obiskana naravnost neverjetno mnogoštevilno. To nam daje misliti in opozarja nas na naša obržja, kjer naj bi se kopališča modernizirala, da bodo vabljiva za tujce, ki bodo gotovo radi prihajali, kakor hitro se razmere uredijo tako da si bodo tujci tudi sami med seboj priporočali ugoslovenska pomorska kopališča. V svrhu povzdige naših morskikh kopališč treba velikopotezne akcije, propagande in reklame. Turski promet obeta krasne dohodke, samo urediti si ga moramo preudarno. Ne da se doseže velikih uspehov takoj, toda tekmo par let bi lahko imeli svoja kopališča tako prijetno in priklupno urejena, da bi bila sigurno polna tujcev. Tisti hrvatski listi, ki so predlanskim vzpizorili gonjo proti Čehom, pa naj ob tej priliki premišljajo, kako škodo so napravili doslej našemu Jadranu! Kaj takega se ne sme ponoviti!

Zaposlovanje inozemskih delavcev. Inspekcija dela v Ljubljani objavlja uradno siedeče: Na temelju zakona o zaščiti delavcev in Pravilnika o zaposlovanju inozemskih delavcev je ministrstvo socialne politike mnogim inozemcem odbilo prošnjo za zaposlenje, oziroma ni podaljšalo že izdanih dovoljenj. V smislu ministrskega sklepa z dne 30. IX. 1920 »O br. 322/IV se vsi taki negativni odloki preklicujejo, v kolikor zadajajo isti inozemce, ki so bili zaposleni v tuzemstvu že predno je zakon v zaščiti delavcev stopil v veljavo, t. j. ki so bili zaposleni v tuzemskih službah že pred 14. junijem 1922. Za vse navedene inozemce morajo njihovi delodajalci, če še reflektirajo nanje, čimprej vložiti nove prošnje za zaposlenje. Isto velja za vse inozemske delavce, katerih prošnje so bile rešene pod pogojem, da si pridobijo naše državljanstvo. Tudi za te so dolžni delodajalci vložiti čimprej ponovne prošnje za zaposlenje, ne glede na datum, ko izteče rok dovolila. Za vse ostale, t. j. za inozemce, ki so bili v tuzemstvu zaposleni po 14. juniju 1922 velja še v naprej v polnem obsegu predpisi § 103 zakona o zaščiti delavcev in Pravilnika o zaposlovanju inozemskih delavcev ter se v tem pogledu dosedanja praksa ne izpremeni.

Iz Turjaka. Vsak kraj ima nekaj zgodovinskega za seboj, tako ima tudi Turjak svojo lastno zgodovino. Turjaški grad je znan štom cele naše domovine in na tisoče zletnikov ga obišče vsako leto. Prihajajo, da vidijo znamenitosti, ki jih hrani to zgodovinsko gnezdo. Kot starega Turjačana me prav veseli, da so naši kraji tako dobro obiskovani, ne morem pa zamolčati, da hodijo ljudje še dandanes opazovati na turjaški grad zgodovinski Hasanov plašč, ki pa je v resnici že pred 70. leti izgubil z gradu ter bil zamenjan z drugim, baje darovanim po cesarici Mariji Tereziji. Ljudje, ki mislijo, da je plašč na turjaškem gradu pristni Hasanov plašč, so v veliki zmoti ker istega že zdavnaj ni več. — Turjačan.

Kadrski rok se ne šteje tistim, ki so vstopili v pošto službo po 32. letu starosti. Tako je namreč odredilo pošto ministrstvo, sklicujoč se na člen 137, 1. odstavek uradniškega zakona.

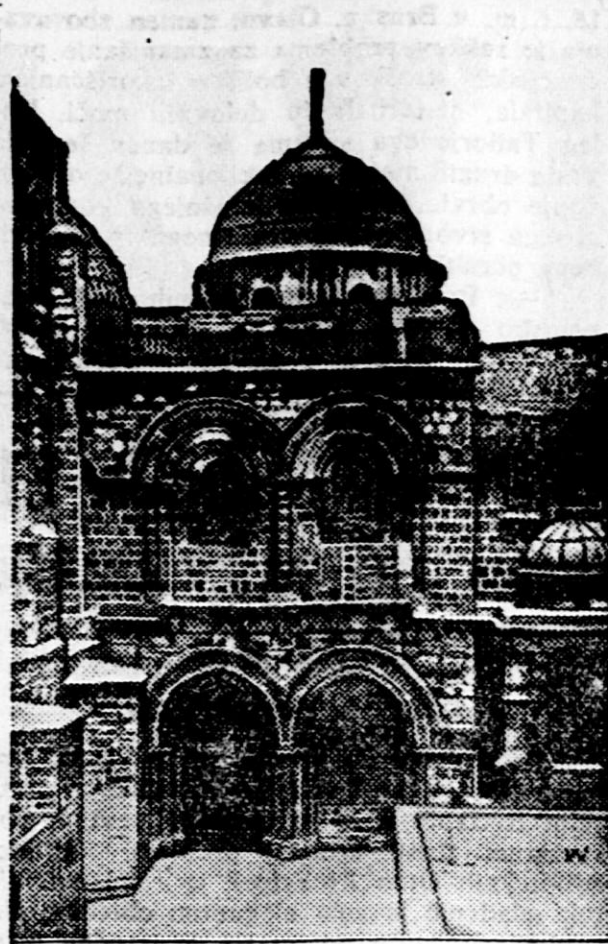
Kongres malariologov se vrši te dni v Rimu pod pokroviteljstvom italijanske vlade. Našo državo zastopajo dr. Ivančić iz Beograda, dr. Starčić iz Trogira in dr. Rankov iz Bitolja.

Svedsi se interesirajo za Dalmacijo. Te dni se je mudil v Splitu švedski konzul Artur Hultqvist, da prouči gospodarske in prometne razmere in da napravi zveze z Dalmatinci v svrhu, da bi se švedski kapital zainteresiral za jadranski breg. Trgovska zbornica mu je dala razne informacije.

Tečaj za šumarje. Ministrstvo za šume in rudnike je sklenilo prirediti pri vseh šumskih upravah tečaj za praktično izpopolnitev kandidatov v šumarski stroki.

Dečji domovi. Ministrstvo socialne politike je v svoj proračun postavilo tudi večje svote za preureditev obstoječih in za ustanovitve novih dečjih domov in drugih dečjih domov. Obenem so določene večje svote za subvencije humanitarnim ustanovam, ki se pečajo z dečo.

Nemški cesar si želi na Krf. Krasno palačo Ahilejon na Krfu, ki je bila last nemškega cesarja in pred njim cesarice Elizabete je postavila grška vlada, kakor znano, na prodaj. Viljemu Ahilejonu tako uga, da si ga želi zopet pridobiti. Poslal je na Krf svojega zastopnika, da bi kupil na dražbi zani Ahilejon, na kar bi Viljem zaprosil za stalno bivanje na Krfu. V Doornu mu ni več všeč.



CERKEV SV. GROBA V JERUZALEMU je v nevarnosti, da se podre. Obok, pod katerim je svetil grob, je tako obtežen z darili romarjev, da je že na mnogih krajih počil. Angleški inženjerji so že izdelali načrt, da preprečijo nevarnost.

Obrtniki in davčne rubežni. Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je razposlala vsem zadrugam v ljubljanski oblasti okrožnico, v kateri jih pozivlja, da naj v čim najkrajšem času sporoče vse slučaje davčnih rubežni, ki jih je davčna uprava v zadnjem času izvedla, in sicer: ime in priimek obrtnika, obrt, ki ga izvršuje, s koliko pomočniki dela in za kakšno svoto je bil zarubljen. Te podatke potrebuje zveza za akcijo proti krutemu, brezobzirnemu postopanju davčne oblasti. Vsi obrtniki, ki so bili v zadnjem času vsled davčnih zaostankov zarubljeni, naj vsled tega vsaj do 15. t. m. sporoče pismo zadrugi ali pa direktno zvezi vse zgorajšnje podatke in kako se je rubežni vedla. Opozorja pa zveza pri tem na to, da morajo biti podatki točni in do zadnje malenkosti resnični.

Železniške restavracije. Ker so se na nekkih krajih izvršile zlorabe pri podaljševanju zakupnega roka poslovanja postajnih restavracij, je ministrstvo prometa sklenilo, da se mora vsaka restavracija po poteku rednega zakupnega roka javno licitirati, kakor to prepisuje zakon o državnem računovodstvu.

V zavrtišču Dobrna pri Celju razpisana je restavracija, kavarna in brivnica v Uradnem listu št. 91. 1740/n

Konkurz je razglašen nad imovino trgovca Josipa Pohleja v Raihenburgu. Konkurni komisar je predsednik okrajnega sodišča v Sevnici g. dr. Aleksander Poznik, upravnik pa g. notar Iv. Ušlaker.

Uredbo o prevozu potnikov in blaga na naših železnih je prinesel Uradni list št. 92 na 20 straneh.

K ropu v Raihenburgu. Tvrdka ing. Dukčić je razpisala 10% nagrado tistemu, kateri vrne celo ali vsaj del nedavno v Raihenburgu izropane svote denarja.

Nepošteni železniški uradniki. V Novem Sadu so spravili v sodno preiskavo 4 železniške uradnike, ker je sodna preiskava dognala, da so bili v zvezi s tatovi, ki so jih spomladaj zaprili radi velikih tatvin na železnihcah.

Samomori radi očetovstva. V Pašičevem pri Novem Sadu se je ustrelil posestnik Vagy, ker ga je neka dedica tožila za alimentacije.

Tragična usoda potovalca okoli sveta. V našem uradništvu se je danes zjutraj zglasil avstrijski podanik in bivši pomorski častnik Rudolf Černy von Cermak. S svojim tovarišem Avgustom Fuchsom se je 20. avgusta 1923, prijavil v našem uradništvu ter na kratko opisal svoje načrte, kako namerava prepotovati za svoto ves svet. Iz Ljubljane sta odšla Černy in Fuchs v Zagreb, v Subotico, na Romunsko, od tu preko Srbije in Bolgarske v Carigrad ter dalje v Malo Azijo. Prepotovala sta Anatolijo, Sirijo, Mezopotamijo ter sta se bližala Bagdadu. Radi silne vročine sta potovala le pomoči. V neposredni bližini so ju zalotile razbojniške tolpe Beduinov. Skušala sta na zelo utrjenih konjih razbojnikom uteči. Toda zaman. Razbojniki so ustrelili Fuchsa. Ko je Černy videl tragično smrt svojega tovariša, mu je pihel na pomoč Razbojniki so ga prišli ter popolnoma oplenili in slekli. Edina sreča je bila, da je popreje svojo potno torbo vrzel proč. V torbi je imel shranjene razne dokumente. Na nadaljnem potovanju je prestal velike neprimlike. Bil je nekaj časa tudi v posredni fronti Druzov. Končno se mu je z velikimi napori posrečilo priti v Aleksandrijo, od koder se je s parnikom Helom pripeljal v Trst in od tu danes v Ljubljano. Potuje domov na Dunaj.

Obojena na smrt in pomiloščena. Meseca maja sta bila Stana in Vajo Raparić iz Vujine Glave pred sodiščem v Gospiću obojena na smrt na vešalih. Dne 11. februarja t. l. je Stana Raparić umorila svojo sorodnico Soko. Zadržniti ji je vrz okoli vratu. Umora je bil obtoženo tudi Vajo Raparić. Sodišče ga je spoznalo krivcem neposredne soudeležbe pri umoru in sta bila tako Vajo kakor Stana Raparić obojena na smrt. Soko sta umorila zato, da bi podedovala veliko njeno premoženje. Obojena oboebe nista sprejela in sta vložila nedostno pritožbo. Stoli sedmorice v Zagrebu je oboebe prve instance glede Stanč Raparić potrdil v celoti, odredil pa, da se proti Vaji Rapariću vrši nova razprava. Na razpravi, ki se je vršila pred stolom sedmorice, je bila prva obooba razveljavljena, obenem pa se je kazen Rapariću znižala na 10 let let. Z ukazom N. Velikanstva je

bila Stana Raparić pomiloščena na doživotno ječo. S tem je bil končno likvidiran zločin, ki je povzročil mnogo razburjenja v Liki.

Iz Ljubljane

Z ljubljanske univerze. Za izrednega profesorja na tehniški fakulteti ljubljanske univerze je imenovan Viktor Gostiša, rudarski inženjer v Sarajevu.

Koroski dan v Ljubljani. Dne 10. in 11. oktobra obhajamo peto obletnico nesrečnega koroskega plebiscita. Po celi Sloveniji, da po celi državi, se bodo v teh dneh vršile manifestacije za koroske Slovence. Vse občine cele države bodo pozvale s posebno resolucijo zunanjega ministra dr. Ninčiča, da z vsjo pažnjo in z vsem poudarkom spremlja naše korosko vprašanje in zahteva za koroske Slovence vse pravice, ki so jim zaamčene v mirovnih pogodbah. Vsako nemško zahtevanje po »Anschlussu« mora podvojiti našo zahtevo, da se združi koroska Slovenija z Jugoslavijo in da zgine naša državna meja s Karavank. V Ljubljani se bodo obhajali »Koroski dan« sledeče: v soboto ob 8. uri zvečer bo v veliki dvorani Uniona akademija, na kateri govori naš pesnik - prvak Oton Zupančič. Sodelujejo se operni tenorist Banovec, kons. prof. Janko Ravnik, Zora Zarnik in pevski zbor Glasbene Matice. »Ljubljane« in »Ljubljanskega Zvona«. V nedeljo 11. oktobra se vrši ob 11. uri dopoldne javno zborovanje pred univerzo in nato obhod po mestu. Popoldne ob 3. pa se vzpizori v dramskem gledališču izvirna mladinska igra: M. Grošelj, »Pravilica Bodočnosti«, pri kateri sodelujejo tudi mešan zbor državnih učiteljev v Ljubljani pod vodstvom skladatelja E. Adamiča. Dne 10. in 11. oktobra pa bodo otvorenja »Koroskega razstava«, na kateri bodo razstavljeni razni predmeti, ki se nanašajo na Korosko Slovenijo in na plebiscitno delovanje. Razstavljeni bodo narodne noše, slike s Koroske, razni dijagrami, pa bodo nazorno pojasnjevali naše nekdajne in sedanje stanje na Koroskem. Dolžnost nas vseh je, da se v največjem številu udeležimo teh prireditvev in tako potkremo vsemu svetu, da sočustvujemo s koroskimi Slovenci in da je naša odločna zahteva, da se združi koroska Slovenija z Jugoslavijo. Vsaka zahteva za Korosko naj bo obenem tudi zahteva za Primorje. Manifestacija za naše zaslužene brate naj bo sveta dolžnost za vsakega pripadnika naše narodnosti! — Jugoslovenska Matica.

Prihod švicarskega pevskega društva v Ljubljano. Na svoji turneji po Avstriji in Italiji pripe švicarsko pevsko društvo »Basler Liedertafel« tudi v Maribor in v Ljubljano. V Maribor prisplo švicarji v nedeljo 11. t. m. ob 13.25. Na glavnem kolodvoru zapoje v pozdrav jugoslovenske pesmi, nekaj švicarskih pesmi. V Ljubljano prisplo istega dne ob 16.41. Ljubljanska pevska društva pozdravijo švicarje na glavnem kolodvoru.

Abiturient pred izbiro poklica in študija je naslov predavanja, ki se vrši pod okriljem podružnice FS. na univerzi v četrtak dne 8. t. m. ob 16. uri na univerzi. Predava g. profesor Stanko Sila. Vabljeni so akademiki — predvsem novinci, pa tudi oni, ki so se že odločili, a v pripravljanju za svoj bodoči poklic omahujejo; dalje so vabljeni maturanti vseh ljubljanskih srednjih šol, pa tudi starši, ki so pri izbiri poklica abiturientom često edini svetovalci.

Mestna elektrika v Rožni dolini. Po dolgotrajnem prizadevanju se je viški občini posrečilo, da ji bo dajala mestna elektrarna svoj tok za električno razsvetljavo. S tem bo storjen konec večnim pritožbam, ki so jih imeli odjemalci proti dosedanjim elektrarni Vojnovič in drug. Z instalacijo nove električne napeljave so že pričeli. Delo vodi g. Ivan Mihelič. Sedaj si prebivalstvo le še želi prepotrebne vodovoda in železniške postajališča.

Večna pot je bila nekadašnja cesta za izprehode in zabavne vožnje. Tujci so si kaj radi privoščili razvedrilno vožnjo iz Ljubljane okrog idiličnega Rožnika v Šiško. Danes pa se vsak rad izogne te ceste, kdor ni ravno prisiljen, da se tam vozi. Cesta je namreč skrajno zanemarjena. Na nekaterih krajih so take globeli napolnjene z mlakami, da se vozovi udirajo do pesti. Se bolj nerodno pa je za pešce. Cesta je vendar okrajna, zato se naj zganee merodajni činitelji in dajo navoziti par voz gramoza.

Društvo naemalnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbova seja v sredo dne 7. oktobra t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društveno pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, podprilutičje, vhod iz ulice za Čreslom.

V vinotoku — klet Viktorja Sedeja. Kolodvorska ulica 26. in Slomškova ulica 2. se od danes naprej toči pristni mošt liter samo po 11 Din.

Splošnega ženskega društva seja v sredo 7. t. m. ob 17. Udeležba vseh odborov nujno potrebna. Članke dobrodošle.

Poličske ovadne. Tekom današnje noči je bilo ovađenih 7 oseb radi kaljenja nočnega mira, 7 oseb radi cestnopolicijskega reda, 1 oseba radi javnega pohujšanja, 1 oseba radi ogroženja osebne varnosti in 1 oseba radi pijanosti.

»Divji lovec« v Rožni dolini. V nedeljo dopoldne je iz okna neke hiše v Rožni dolini streljal s flobert-puško 20 letni trg. pomočnik Henrik Müllerer na vrabce, pri tem pa zadel gđeno Zalko Korenjak ter jo lahko poškodoval na vratu.

Policija je aretirala Fr. Roka zaradi hipohtiziranja Janeza Skrabla zaradi razpečavanja sumljivih brošur in Terezijo Hribar zaradi beranjenja.

Tatvine kolea. Dne 3. t. m. je bilo v Selenburgovi ulici ukraden trgovcu Milošu Repiču in Domtali kolo znamke »Tribuna«. Istega dne je bilo na Stari poti ukradenom naredniku Djočiču kolo znamke Fuch. Dan popreje pa je bilo na Valvazorjevem trgu ukradenom trgovcu Radaniću 2000 Din vredno kolo znamke »Ika«.

Iz Celja

Sestanek pristajev SDS za Celje. Okolico se vrši ta teden v četrtek dne 8. t. m. ob 20. uri v gostilni Leskovšek v Gaborju.

Proslava 35letnice Celjskega Sokola se je vršila v nedeljo in se je tepe obnesla. Zjutraj je godba železničarjev iz Ljubljane svirala po mestnih ulicah, od 11. do 12. ure je bil promenadni koncert ter cvetlični dan. Popoldne je bil telovadni nastop vseh oddeikov, ki je krasno uspel. Prisostvovalo mu je mnogobrojno občinstvo.

Ravnalne cene za kruh v celjskem srezu. Sreški poglavar v Celju razglašja: Po zaslišanju obrtne zadruge pekov v Celju veljajo od 5. t. m. dalje za kruh sledeče ravnalne cene: 1 kg črnega ali rženega kruha Din 4.50, 1 kg belega kruha Din 5.50, ena žemlja izpečena, 7-7½ dkg, Din 0.50. Točka »II. Cene kruha za vse občine celjskega srez« razglašja z dne 29. marca se razveljavlja.

Celjsko učiteljsko društvo je zborovalo v soboto dne 3. oktobra ob mnogoštevilni udeležbi. Uvodoma je sreški referent Černej imenom vlade proslavil mnogoletno delo upokojenih gđ. Sivke, Brinarja, Levstika in Petrička. Bili so omenjeni gospodje nato izvoljeni častni članom celjskega učiteljskega društva. Nato so bili rešeni razni dopisi. Bili sta nato podani obširni poročili o pokrajinski skupščini v Soštanju in o državnih skupščini v Subotici. Gosp. učitelj Kotnik je referiral o temi: »Neka o pripravi na pouk«. — Prihodnje zborovanje bo meseca novembra z edinim dnevnim redom: »Deška ročna dela v osnovni šoli«.

Iz Maribora

Akademija Jugoslovenske Matice v Mariboru. V soboto 10. t. m. se vrši v Narodnem domu akademija. Sodelujejo prof. dr. Kovačič z govorom o Koroski, pevska društva »Drava« in »Jadrano«. Dramatično društvo z igrjo Valhun ter g. Bratna, kateri priredi priprno algorično sliko. — Vstopnina v korist Koroski po 15, po 10 in po 5 Din. Dijaštvo prosto. Začetek ob 8. uri. Vstopnice se bodo dobile v predprodaji pri ge. Zlati Brišnik in v trgovini Weixl.

Manifestacija narodnih društev 11. oktobra v Mariboru za Korosko. V korist Koroske se izda posebne znake po 1 dinar. Prosi se udeležence, da prispevajo ta mali obulus. Odhoda se udeležijo vse šole. Društva se opozarjajo, naj pravčasno ukredujejo, da zberejo svoje članstvo. Zbirališča za posamezne kategorije društev se tekom tedna posebej objavijo. Vsa društva, ki imajo svoje zastave, naj pošljejo zastavonošo z enim spremljevalcem in skupino zastav, ker bodo tisti korakali v posebnem oddelku zastav.

Vsak zaveden Jugoslovan se mora udeležiti manifestacije! Vsi naj nastopijo v sprevodu. V vrstah gledalcev ne sme biti zavednih Jugoslovanov.

Zaradi tihotapstva so zaprli nekega mariborskega spediterja, njegovega pomočnika, bivšega aktivnega kapetana naše vojske, in dva carinska uradnika. Vrši se sodna preiskava.

Drug most v Mariboru. Občina Pobrežje namerava skupno z nekaterimi intereseanti predmestja Melje zgraditi most čez Dravo tam, kjer je danes brod. Tak most bi bil posebno potreben zaradi pokopališča, ki ga ima Maribor v Pobrežju.

Sport

Lahkoatletski miting ASK Primorje in Atena

V soboto in nedeljo sta se vršila na Igrišču Primorja dva lahkoatletična mitinga ASK Primorja in Atena. Prvi je priredil juniorjska in seniorska tekmovanja, druga pa svoj prvi damski miting. Tekmovanja obeh dni so bila zelo zanimiva ter so nudila velike užitke. Posebno se, ker so zagrebški klubi HASK, ASK, Maraton in Policijski SK počastili tekmovanja ASK Primorja, ki so se vršila v proslavo petletnice klubovega obstoja s svojimi najboljšimi lahkoatletci. Tekmovanjem v nedeljo je prisostvovalo prav obilo občinstva. Danes je lahko trdimo, da imamo v Ljubljani precej širok krog občinstva, ki se zanima za lahkoatletiko in ki zna uživati lahkoatletika tekmovanja. Razni teki in skoki so tudi res nudili prvostvorne užitke. Atletke Atena so pokazale pravo resno voljo do napredka ter je pričakovati, da vstopi klub prihodnje leto med najresnejše gojilnice lahkoatletičnega sporta v Sloveniji. Primorje je nastopilo skoro popolno, bilo pa je precej handicapirano radi telesne indispozicije rekorderja Valtriča. V splošnem so Zagrebčani dominirali v metih in skokih, Primorje pa je dokazalo, da ima najboljši sprinterski pomladek v državi. — Pred nedeljskimi tekmovanji se je na Igrišču vršil pozdrav, pri čemer je Jugoslovenski lahkoatletični savez potom odposlanca Dobrina iz Zagreba čestital Primorju na petletnici. V čestitki je po pravici povdarjal, da spada Primorje k glavnim reprezentantom tega sporta v državi, ki je znalo tudi na mednarodnih igriščih častno zastopati jugoslovensko lahkoatletiko. ASK je izročil zastavico, sledile so nadalje čestitke ostalih klubov. Mitngi so tudi organizatorično popolnoma uspešni. Spodaj zabeleženi rezultati podajajo sliko o poslovanju klubov. Po velikem polju in tudi po rezultatih, kakor po obisku je bil včerajšnji miting največji in najlepši, kar se jih je vršilo v Ljubljani. Primorju pa čestitamo k petletnici, želeč, da si kot akademski klub osvoji vso ljubljansko srednješolsko in akademsko mladino in da tako pomlajeno in utučeno krene v bodočih letih k še višjim ciljem in k še večjemu napredku! Rezultati so bili:

Rezultate tega mitinga smo vled prelomljenega stavka že včeraj objavili brez današnjega uvoda

Gospodarstvo

Letina pšenice in rži na severni poluti

(Poročilo mednarodnega poljedelskega zavoda.)

Po uradnih podatkih o letošnji žitni letini, ki jih je dobil mednarodni poljedelski urad do 14. septembra, lahko ugotovimo predhodno cenitev letine pšenice in rži na severni poluti, obenem pa povoljne izglede za sedanje stanje letine. Pridelek pšenice v milijonih kvintalov je znašal:

	1. 1925	1. 1924	sred.
Evropa (21 držav)	260.6	200.9	218.5
Kanada in Amerika	256.7	308.8	321.8
Azija (4 države)	99.2	108.1	100.1
Sev. Afrika (4 države)	29.4	23.2	23.2
Skupaj	685.9	641.0	663.3
Sovjetska Rusija	180.2	103.9	—
Skupaj	866.1	744.9	—

Teh 32 držav, o katerim imamo podatke, pridelala približno 90 % pšenice na severni poluti. Ni pa še podatkov iz Francije in nekaterih drugih držav, ki ne igrajo tako važne vloge (Avstrija, Belgija, Portugalska itd.), čiji letina pšenice je znašala 1. 1924 okroglo 90 milijonov kvintalov. Kar se tiče Rusije, ne smemo pozabiti, da so ocenili letošnji pridelek pšenice v času, ko žetev še ni bila končana. Letošnji pridelek nudijo odstotno v primeri z lanskim letom in dobo od 1919—1923 nastopno sliko:

	1924	1919—1923	srednja
Evropa	127.7 %	199.2 %	—
Kanada in Amerika	96.1 %	92.2 %	—
Azija	94.8 %	99.1 %	—
Sev. Afrika	126.7 %	126.7 %	—
Skupaj	107.0 %	108.4 %	—
Sovjetska Rusija	172.4 %	—	—
Skupaj	116.3 %	—	—

Velik prirastek evropske produkcije, ki je deloma posledica povečanja zasejane površine, najbolj pa povoljnega vremena, kompenzira v veliki meri celo brez podpore od strani ruske letine primanjkljaj letine v Severni Ameriki in Aziji. Letina pšenice v podonavskih državah znaša letos v milijonih kvintalov:

	1925	1924	1919—1923	srednja
Bolgarija	13.2	7.7	8.6	—
Jugoslavija	22.4	15.7	13.6	—
Madžarska	18.1	14.0	14.5	—
Romunija	29.0	19.2	22.7	—
Skupaj	82.7	55.5	59.4	—

Pridelek rži znaša v milijonih kvintalov:

	1925	1924	1919—1923	srednja
Evropa (19 držav)	208.3	141.6	166.4	—
Kanada in Amerika	17.2	19.6	23.5	—
Sovjetska Rusija	208	172.5	—	—
Skupaj	433.9	333.7	—	—

Ti podatki predstavljajo približni letošnji svetovni pridelek rži. Niso pa še znani podatki iz nekaterih evropskih držav, čiji

pridelek rži je znašal lani okroglo 25 milijonov kvintalov.

V odstotkih je izražen letošnji pridelek rži v primeri z lanskim, odnosno v 1. 1919—1923, takole:

	1924	1919—1923	srednji
Evropa	147.1 %	125.2 %	—
Kanada in Amerika	87.8 %	73.3 %	—
Sovjetska Rusija	120.8 %	118.7 %	—
Skupaj	130.0 %	—	—

Skupni pridelek pšenice in rži znaša v milijonih kvintalov:

	1925	1924	1919—1923	srednji
Evropa	468.9	342.5	384.9	—
Kanada in Amerika	313.9	328.4	345.3	—
Azija	92.2	106.1	100.1	—
Sev. Afrika	29.4	23.2	23.2	—
Skupaj	911.4	802.2	853.3	—
Sovjetska Rusija	388.6	276.4	—	—
Skupaj	1,300	1,078.6	—	—

Ti podatki predstavljajo statistični položaj produkcije pšenice in rži na severni poluti splošno vzeto. Vendar pa še ni vseh podatkov, da bi mogli sestaviti točno bilanco o letošnji žitni kampanji.

—g Nazadovanje živinoreje. Živinoreja v Jugoslaviji nazaduje. Srbija je izvažala pred vojno 150.000 glav živine in mesnih izdelkov v vrednosti 2 milijonov zlatih dinarjev, dočim se izvažala sedaj iz vse države 86.188 glav. Lani smo morali celo uvažati mast in sicer za okroglo 150.000.000 dinarjev. Glavni vzrok tega nazadovanja živinoreje so slabe letine koruze. Poleg tega čutimo čedalje bolj konkurenco ameriške slanice. Letos je pričakovati ugodnejšo letino koruze in tako bo tudi preščičereja napredovala. Letos bo naša država zmanjšala izvoz koruze in pospeševala izvoz mesa in živine, osebno prečiščev.

—g Državno posestvo Belje bo oddano v najem? V Beogradu so začeli zopet razmišljati, da bi kazalo oddati državno posestvo v Belju v najem, ker uprava v državni rešili ne prinaša dovolj dohodkov.

—g Parcelacija grofovskih posestev. Te dni se je pričela parcelacija veleposestev grofa Festetice v Medjimurju pri Čakovcu. Posedstvo meri 18.000 kvadratnih jutrov. 200 jutrov ostane za poljedelsko šolo, ostala zemlja se pa razporedi okoliškim kmetom.

—g Kongres za mednarodno industrijsko varstvo se prične dne 12. t. m. v Haagu. Lanski zborovanje je bilo v Washingtonu. Na kongres pride okoli sto delegatov iz raznih dežel. Treba bo kongres najbrže štiri tedne, ker pridejo v razpravo številna važna vprašanja.

—g Kongres za znanstveno delovno organizacijo. Prvi mednarodni kongres za znanstveno delovno organizacijo se je vršil lani v Pragi ob veliki udeležbi Američanov. Drugi kongres se bo vršil od 14. do

18. t. m. v Bruslju. Glavni namen zborovanja je rešitev problema za zmanjšanje produkcijskih stroškov z boljšim izkoriščanjem kapitala, materiala in delovnih moči. Poleg Taylorjevega sistema je danes še cela vrsta drugih metod za racionalnejše oblikovanje obrata. Program letošnjega kongresa obsega stvaritev permanentnega narodnega organizma.

—g Prodaja starih ognjenih cev. Ekonomsko odeljenje direktorije državnih železnic v Ljubljani ima v zalogi materialnega

skladišča Maribor večjo količino starih, za železniški obrat neuporabljivih ognjenih cev iz vlečenega železa v dolgotni 1 do 5 m. Cevi so uporabne za ograje itd. in se oddajo privatnim strankam po ceni Din 2.50 za 1 kg loko materialnega skladišča Maribor koroski kolodvor. Stranke, katere reflektorja na dobavo takih cev, naj predložijo tozadnevno pravilno kolekovane (kolek za Din 5 in Din 20) prošnje direktno ekonomskemu odeljenju direktorije državnih železnic v Ljubljani.

To in ono

Proces proti morilcu pisatelja Bettauerja

Morilec oproščen.

Pred dunajsko poroto se je včeraj vršila razprava proti morilcu dunajskega pisatelja Bettauerja, ki je v svojih revijah obravnaval zlasti erotični problem. Morilec, zoboteknik Oton Rothstock je robusten, vitkega mladenič in zelo elegantno oblečen. Na vsako vprašanje odgovarja v izredno čisti pismini nemščini. Rothstock je dne 10. marca ob 15. v uredniških prostorih »Bettauer's Wochenschrift« ustretil Bettauerja s petimi revolverjskimi strelji.

Po prečitanih kratke obtožnice je predsednik vprašal obtoženca: »Ali se čutite krivega?« Obtoženec je patetično odgovoril: »Visoki sodni dvor! Pred 2.000 leti... Predsednik: »Odgovorite mi na vprašanje z »da« ali »ne!« Obtoženec: Potisnil sem pisatelja Hugona Bettauerja s tega na oni svet ali kakor pravite umoril, toda nisem kriv. Visoki dvor! Pred 2.000 leti... le nekaj minut božanskega časa je prišel na svet božji sin, da je pričel boj proti tem židovskim pisateljem in učenjakom, ker oni so sinova laži in satana. Tudi jaz sem prišel na ta svet, da ta boj nadaljujem. Kar sem storil, ni nikak zavratni umor, je le alarm in poziv vsem narodom, da boji proti židovskim učenjakom in pisateljem brezobzirno nadaljujejo. Hugo Bettauer je zaničeval vse, kar je nemško in krščansko.

Obtoženec je nato očrtal svoje življenje ter navedel notranje razloge za umor. Bettauerja je ustretil, ker je v svojih spisih razširjal nemoralnost. Komilen je bil pripor, ko je obtoženec odgovoril na predsednikovo vprašanje, kakšne spise Bettauerjeve da je čital: »Čital sem le njegovo delo »Ich und du«. Branitelj je k temu pripomnil, da Bettauer to ni pisal in da ni bil v nikakr zvezi s tem listom. Končno je obtoženec pripomnil, da je bil Bettauer satanov sin. Končno je obtoženec začel pripovedovati o neki viziji, ki jo je imel pred umorom. Videl je velikansko skalo in na tej skali ogromno skladišče knjig. Odprl je neko rdečo knjigo, ki je predstavljala razne filme. V kinu sem videl, da je človek lahko gospod, če ima denar. Hotel sem po-

stati gospod in na vsak način dobro živeti. Sprva sem delal načrte za velik vlom. Potem pa mi je prišla na misel ideja o kakem senzacionalnem atentatu.

Zaslišanih je bilo več prič, ki so opisovale življenje obtoženca, nekatere priče so ga slikale kot fantasta, druge kot idealista.

Razprava je trajala ves dan pozno v noč. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje uboja, dodatno vprašanje ali je obtoženec dejanje izvršil pri popolni duševni zvestosti, so s šestimi glasovi potrdili, a s 6 zankali. Z ozirom na ta krivdore porotniki je nato sena izrekel oprostilno sodbo.

Državni pravdnik je priglasil ničnostno pritožbo ter zahteval, da se obtoženca pridržijo v zaporu. Senat je sklenil, da se obtoženec izroči v umobolnico.

Za ta proces je na Dunaju vladalo veliko zanimanje. Naval občinstva je bil ogromen. Zanimivo je, da so deklice iz polsveta, ki so bile najvnetejše čitateljice Bettauerjevih romanov in razprav, razpravi brez odмора in prestanka prisostvovala ves dan pozno v noč.

Francoske odvetnice

Večkrat se je poročalo, da se francoskim odvetnicam v njihovem poklicu godi prav dobro in da napravijo nekatere naravnost briljantno kariero. Temu pa ni tako. Številni odvetnici je zadnje leto sicer rastle, toda sedaj odpadajo iz sodne dvorane odvetnice druga za drugo. Najbrže je poklic za žensko pretežak. Pravne študije se že dajo končati in promocije tudi ali pravna služba ni lahka in zlasti odvetniški posel zahteva izredne bistroumnosti in spretnosti. Francoske odvetnice se umikajo in večina jih je, ki gledajo, da se omože. Te dni se je poročila neka odvetnica z nekim političnim uradnikom. Iščeno si može posebej še med odvetniki, nekatere pa so privorane poiskati si kruh, kjer baš kaže. Tako je neka odvetnica prodala v veliki ženski konfekciji, druga vodo zalogo za čipke in slične predmete, tretja poje v kavarnskih koncertih. Četrta si išče bodočnosti pri gledališču, peto je zadel nesreča, ker jo je zapustil mož itd. Skratka: opaža se, da odvetniški posel ne prija francoskim pravnicam in bodo francoske dijakinje radi tega začele opu-

ščati pravniški študij. Napovedovala se je velika konkurenca odvetnikom ali po par letih se je pokazalo, da vlada v sodni dvorani mož in ne žena.

POZOR!

Opozorjate se, da eden par negavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

Izaja kakor štirje pari drugem. Kupite eden par in preprečite se. — N. gaviče brez žiga „ključ“ so ponarejene

Policijski film

Policijsko predsedstvo v Frankfurtu je skupno z meščanskim odborom, ki imata na logo jamčiti državno avtoriteto in zaupanje v njene organe, dal napraviti kulturni film, ki daje široki javnosti vpogled v težavno in odgovornost polno delovanje policije, zlasti v modernem velikem mestu. Film so predstavljal v Frankfurtu, pa tudi po drugih mestih. Kritika pravi, da delo dobro izpolnjuje stavljenico si nalogo. Občinstvo vidi varstvo noč policoj pri telovadbi, pri treniranju, pri delovanju v varstvo premoženja itd. Za odredkom o prometni policiji se obrača film s posebno obsežnostjo in živahnostjo h kriminalni policiji. Vidi se povelstvo za napad, komisijo za preiskovanje umorov, oklopne avtomobile in ponočno preiskovanje po sumljivih predmetnih bezclah ter transport prijetih individvijev v poslopje policijskega ravateljstva. Posebno zanimiv je pot, po katerem hodijo spoznavalna služba, da se ugotovi pravo ime pod napačnim imenom aretiranega. Nudi se prilika pogledati za identifikacijo s pomočjo postopanja z odtiskanjem prstov. Film dokazuje, da moč policije ni sifa, marveč znanje, spretnost, hitrost in telesna moč. Glede fotografij je film na moderni višini.

— Nenavadno kurje jaje. Na nekem posestvu v Sausatu pri Moulinsu v Franciji so našli kurje jaje nenavadne velikosti. Ko so jaje odprli, je tekla iz njega beljakovina in rumenjaki in v sredi je tičalo drugo jaje. Navadne velikosti s trdo lupino. Ko so to jaje odprli, je prišla iz njega samo beljakovina in zagledali so tretje jaje, veliko kot oreh. To jaje je imelo v sebi zopet malajček s samimi rumenjaki. Tista francoska kokoš je izlegla že parkrat take abnormnosti.

* Kosa odrezala glavo kolesarju. Po strmih deželni cesti v Saarburg v Nemčiji se je vozil z vso naglico na motorju neki mladi človek. Na cesti se je nahajal kmet s koso na ramenu. Kolesar je padel in zadel na koso tako nesrečno, da mu je glavo odrezala.

Barvni trakovi, oglieni, indigo in povoščeni papir, hektografični zvitki in aparati, podloge za stroje pri Lud. Baraga, Selenburgova 6| Telefon št. 980

Darujemo za sokolski Tabor!

Dr. Pavel Avramović

zopet redno ordinira vsak dan od 9.—11. dopoldne in od 2.—4. popoldne

Aleksandrova cesta 7

Vhod Bethovnova ulica 9

ČAJ K. I. C. POPOFF

se zopet dobi v vseh boljših trgovinah

Gen. zastop: C. C. Latišak S. C., Zagreb, Vlaška 46-a, telef. 2-73

Negujte noge z Burgitom

Rešite se kurjih odes in noge se vam pomlad in postanejo odporne. Za nego nog pa je potreben poleg obliža zoper kurja odesa. ki se je tekmo 19 let milijonkrat izkazal, tudi »Burgito obliž« za metice in pa Burgitova nožna kopelj. Kupite lahko posamezne preparate kakor tudi celokupno Burgitovo garnituro za skupno ceno 30 Din pri Burgit Ges. m. b. H., Freilassing, Bayern.

Sukno in velour za plašče

Doubl za površine suknje

Kamgarn in modal ševijot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporoča občnoznanja trdka

- R. MIKLAUC, „Pri škofu, Ljubljana -

Zunanjim naročnikom se dopošljeje vzorci na zahtevo poštne preste.

Modni baržunasti klobuki

kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah in veliki izbiri in po nizkih cenah

pri Miki Horvat, modisti, Ljubljana, Stari trg 21

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Najstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno.

Najnoviši epohalni izum, svetlobna pištna svetilka AIDA z avtom. žarnico

200-500 sveč moči. Krasna bela luč. Neznatna poraba svetlobe. Svele kakor električne.

„AIDA“ se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, klubov, dvoršč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjši in največji prostori — Zbričevajte prosite! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

ŠVARC i drug
ZAGREB, Preradovičeva ulica 1
— Išćemo zaupne zastopnike. —
— Zahtevajte ta koj prospekte! —

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v gospodarske in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

Službe

Ekonom. zmožen, z večletno prakso — išće službo na graščini ali večjem posestvu. — Ponudbe pod »Ekonom/3702« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojevnik

začetnik, večja slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika — išće službo. — Glede plače po dogovoru. — Dopisi pod »Strojevnik/3703« na upravo »Slov. Naroda«.

Knjičevodja

in korespondent (samostojen) z do 10 letno prakso, išće službo pri večjem podjetju; najraje v Ljubljani ali Zagrebu. — Ponudbe pod »Knjičevodja/3698« na upravo »Slov. Naroda«.

Čevljarski pomočnik

dobra moč, trezen in pošten — se sprejme v stalno delo. — Ponudbe pod »Trajno delo/3699« na upravo »Slov. Naroda«.

Strojno oletilko

prav dobro izveščana — se išće za izjavo. — Poizve se: trgovina Ahlin, Šiška. 3734

Dijak

se sprejme na stanovanje in hrano. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stan/3694«.

Djevojka

koja dobro kuhati zna, uz pripomoč sluge traži se za 15. X. — Upitati: Ignac Hahn, Zagreb, Ilić c. 56. 3735

Ne-remičnin

Stavbna parcela

za vilo, ne daleč iz m. st., solnčna lega — se prod. — Dopisi pod »Parcela/3647« na upravo »Slov. Naroda«.

Hiša z lokalom

na prometnem kraju na Gorenjskem se radi družinskih razmer — takoj prod. — Dopisi pod »Hiša/3700« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Prazno sobo

s souporabo kuhinje išće mlad zakonski par. Plača za tri mesece vnanrej. — Ponudbe pod »Oktober 3633« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Č. za očišćenje

za srednjo moško postavo, skoraj nova — se prod. — Ponudbe pod »Uč. moško/3641« na upravo »Slov. Naroda«.

Opremljena soba

se odda častniku. Na lov nove uprave Slov. Naroda

Lokali

Garaze

v sredini mesta oddaja Ante Florjancić, Ljubljana, Selenburgova 6. 3733

Dve prazni sobi

za pisarno v sredini mesta išćem. — Dopisi pod »Dve sobi/3724« na upravo »Slov. Naroda«.

Iščem lokal

za brivnico v mestu ali na deželi na prometnem kraju. Dopisi pod »Brivnica/3721« na upravo »Slov. Naroda«.

Prodaj

Salonsko zrcelo

(večje), omara, preproge in drugo — napredaj. — Ponudbe pod »Zrcelo/3644« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Č. za očišćenje

za srednjo moško postavo, skoraj nova — se prod. — Ponudbe pod »Uč. moško/3641« na upravo »Slov. Naroda«.

Dekliški plašč

skoro nov — se ceno prod. — Ponudbe pod »Plašč/3701« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojila

20.000 Din

posojila išće brezkonkurenčno podjetje za takoj protipopolni varnosti. — Dopisi pod »Visoke obresti/3725« na upravo »Slov. Naroda«.

Pouk

Učenko

poštenih staršev, pridno in zanesljivo — sprejme trgovina z mešanin blagom. Dopisi pod »Učenko/3726« na upravo »Slov. Naroda«.

Dopisovani

Mladič

star 25 let, privatni uradnik, s premoženjem, želi znanja v svrhu živitve s simpatično premoženo gosposi. — Dopisi pod »Zvesta/3693« na upravo »Slov. Naroda«.

Dvignite pisma

v upravi »Slov. Naroda«: »Brezbrestno posojilo 3659«; »Drčmarica«; »Hotel 3614«; »Gotovina 3549«; »Klaviro«; »Kolo«; »3579«; »Nujno 3219«; »Srečna bodočnost 3595«; »Soliden 3626«; »Tako 3672«; »Trgovski lokal«; »Vestna 3627«; »Znanje«; »Večja soba 3531«.

Razno

Hrana

Buffet un' — »Dvorec« pripravlja okusen obed in večerjo za 15 Din dnevn. no.

Družabnica

s kapitalom 50 do 100.000 dinarjev — se sprejme v dobro idočo trgovino. — Ponudbe pod »Vestna 3627« na upravo »Slovenskega Naroda«.

La Trapist Tiliter i Grojer sir

samo punomastan nuda iz dnevnu cijenju. Zeljeznicom i poštom šalje uz puzec — Mlekarna Karlo Laznicki, Dežanovac 3721